

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/2303,

15. detsember 2021,

mis käsitleb Euroopa Liidu Varjupaigaametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 439/2010

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõikeid 1 ja 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu varjupaigapoliitika eesmärk on töötada välja ja kehtestada Euroopa ühine varjupaigasüsteem, mis on kooskõlas liidu väärtuste ja humanitaartavadega ning mis juhindub solidaarsuse põhimõttest ja vastutuse õiglasest jagamisest.
- (2) Ühine varjupaigapoliitika, mis põhineb 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni (mida on muudetud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga) täielikul ja kaasaval kohaldamisel, on osa liidu eesmärgist luua järk-järgult vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, mis on avatud kolmandate riikide kodanikele või kodakondsuseta isikutele, kes taotlevad rahvusvahelist kaitset liidus.
- (3) Euroopa ühise varjupaigasüsteemi aluseks on rahvusvahelise kaitse menetluste, liidu tasandil toimuva tunnustamise ja kaitse ning vastuvõtutingimuste ühised miinimumnõuded ning sellega luuakse süsteem, mille abil määrata kindlaks rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutav liikmesriik. Hoolimata Euroopa ühise varjupaigasüsteemiga seotud edusammudest on liikmesriikides endiselt suured erinevused rahvusvahelise kaitse andmises ja vormis. Nende erinevuste kaotamiseks tuleks tagada rahvusvahelise kaitse taotluste hindamisel suurem ühtsus ning rangetel kaitsestandarditel põhineva liidu õiguse ühetaoline kohaldamine kogu liidus.
- (4) Komisjon pakkus oma 6. aprilli 2016. aasta teatises „Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimine ja seaduslike võimaluste parandamine Euroopasse jõudmiseks“ välja prioriteetsed valdkonnad Euroopa ühise varjupaigasüsteemi struktuuriliseks parandamiseks: jätkusuutliku ja õiglase süsteemi loomine varjupaigataotlejate eest vastutavate liikmesriikide kindlaksmääramiseks, Eurodac-süsteemi tugevdamine, liidu varjupaigasüsteemi rakendamisel ja liidusisese teisese rände ärahoidmisel suurema ühtsuse saavutamine ning Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 11. novembri 2021. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 9. detsembri 2021. aasta otsus.

(EASO) uute volituste väljatöötamine. Kõnealune teatis on kooskõlas Euroopa Ülemkogu 18. veebruari 2016. aasta üleskutsega liikuda edasi liidu olemasoleva raamistiku reformimisega, et tagada inimlik, õiglane ja tõhus varjupaiga-poliitika. Kõnealuses teatises tehakse ka ettepanek edasise tegevuse kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi 12. aprilli 2016. aasta algatusraportis (olukorra kohta Vahemerel ja vajaduse kohta töötada välja ELi terviklik rändekäsitlus) rände jaoks ette nähtud tervikliku käsitusega.

- (5) EASO loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 439/2010 ⁽²⁾ ja hakkas täitma oma ülesandeid 1. veebruaril 2011. EASO tõhustab praktilist koostööd liikmesriikide seas varjupaigaga seotud küsimustes ja aitab liikmesriikidel täita oma Euroopa varjupaigasüsteemist tulenevaid kohustusi. Samuti pakub EASO tuge liikmesriikidele, kelle varjupaiga- ja vastuvõtusüsteem on sattunud erilise surve alla. EASO rolli ja ülesandeid tuleks aga veelgi tugevdada, et lisaks liikmesriikide praktilise koostöö toetamisele tugevdada liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteeme ja aidata kaasa nende tõhusale toimimisele.
- (6) Võttes arvesse Euroopa ühise varjupaigasüsteemi struktuurseid puudusi, mille tõi esile rändajate ja varjupaiga-taotlejate ulatuslik ja kontrollimatu saabumine liitu, ning vajadust liidu varjupaigaõiguse tõhusta, kõrgetasemelise ja ühetaolise kohaldamise järele liikmesriikides, tuleb parandada Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamist ja toimimist, tuginedes EASO tööle ja kujundades tugiametit täieõigusliku ameti. Selline amet peaks olema eksperdikeskus varjupaigaküsimustes. Varjupaigaamet peaks Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimist hõlbustama ja parandama, koordineerides ja tugevdades varjupaigalaast praktilist koostööd ja teabevahetust liikmesriikide vahel, edendades liidu ja rahvusvahelist varjupaigaõigust ja tegevusstandardeid, et tagada kõikjal liidus rahvusvahelise kaitse menetluste, vastuvõtutingimuste ja kaitsevajaduste hindamise ühtlaselt kõrge tase, mis põhineb rangetel kaitsestandardidel, võimaldades tõelist ja praktilist solidaarsust liikmesriikide vahel; et abistada mõjutatud liikmesriike üldiselt ja eelkõige rahvusvahelise kaitse taotlejaid kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 80, milles sätestatakse, et asjaomased liidu õigusaktid peavad sisaldama asjakohaseid meetmeid solidaarsusprintsipi kohaldamiseks; et kohaldada järjekindlalt liidu reegleid, mille abil tehakse kindlaks liikmesriik, kes vastutab rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest, ning selleks, et võimaldada rahvusvahelise kaitse taotluste hindamisel liiduülest ühtsust, jälgides Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivset ja tehnilist kohaldamist, toetades liikmesriike ümberasustamisel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 604/2013 ⁽³⁾ rakendamisel ning pakkudes liikmesriikidele operatiiv- ja tehnilist abi nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide haldamisel, eelkõige nendele liikmesriikidele, kelle süsteemid on sattunud ebaproportsionaalse surve alla.
- (7) EASO ülesandeid tuleks laiendada ja nende muutuste kajastamiseks peaks selle asendama ja selle õigusjärglaseks saama Euroopa Liidu Varjupaigaamet (edaspidi „varjupaigaamet“), jätkates täielikult kogu oma tegevust ja menetlusi.
- (8) Tagamaks, et varjupaigaamet on sõltumatu ja suudab oma ülesandeid nõuetekohaselt täita, tuleks ametile anda piisavad rahalised vahendid ja inimressursid, sealhulgas piisavalt ameti enda töötajaid, kes moodustavad käesoleva määruse kohaste varjupaigatugirühmade ja seiremehhanismi eksperdirühmade osa.
- (9) Varjupaigaamet peaks tegutsema tihedas koostöös liikmesriikide varjupaiga ja siserände eest vastutavate ametiasutustega ning muude asjaomaste teenistustega, kasutades nende ametiasutuste ja teenistuste suutlikkust ja oskusteavet, ning komisjoniga. Liikmesriigid peaksid tegema varjupaigaametiga koostööd, kandmaks hoolt selle eest, et varjupaigaamet suudab täita oma volitusi. Käesoleva määruse kohaldamisel on oluline, et varjupaigaamet ja liikmesriigid tegutseksid heas usus ning vahetaksid õigel ajal ja täpselt teavet. Statistiliste andmete esitamisel on vaja kinni pidada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 862/2007 ⁽⁴⁾ sätestatud tehnilistest ja meetodilistest ettekirjutustest.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta määrus (EL) nr 439/2010, millega luuakse Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (ELT L 132, 29.5.2010, lk 11).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT L 180, 29.6.2013, lk 31).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 311/76 võõrtöötajaid käsitleva statistika koostamise kohta (ELT L 199, 31.7.2007, lk 23).

- (10) Varjupaigaamet peaks koguma ja analüüsima teavet varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus ja kolmandates riikides, niivõrd kui see võib mõjutada liitu. Teabe kogumine ja analüüsimine peaks võimaldama varjupaigaametil anda liikmesriikidele ajakohast teavet, sealhulgas rände- ja pagulasvoogude kohta, ning tuvastada võimaliku ohu liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemidele. Selleks peaks varjupaigaamet tegema tihedat koostööd Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896 ^(*).
- (11) Isikuandmeid ei tohiks salvestada andmebaasidesse ega avaldada varjupaigaameti loodud veebiportaalides, mis käsitlevad õigusalasid muutusi varjupaigavaldkonnas, sealhulgas asjaomane kohtupraktika, välja arvatud juhul, kui sellised andmed on saadud avalikult juurdepääsetavatest allikatest.
- (12) Varjupaigaametil peaks olema võimalik suunata liikmesriikidesse kontaktametnikke, et edendada koostööd ning tegutseda vahendajana varjupaigaameti ning liikmesriikide varjupaiga ja sisserände eest vastutavate ametiasutuste ning muude asjaomaste teenistuste vahel. Kontaktametnikud peaksid hõlbustama suhtlust asjaomase liikmesriigi ja varjupaigaameti vahel ning jagama asjaomasele liikmesriigile varjupaigaameti ajakohast teavet. Nad peaksid toetama teabe kogumist ning aitama edendada liidu varjupaigaõiguse kohaldamist ja rakendamist, sealhulgas seoses põhiõiguste järgimisega. Kontaktametnikud peaksid esitama varjupaigaameti tegevdirektorile korrapäraselt aruandeid varjupaigavaldkonna olukorra kohta liikmesriikides ning neid aruandeid tuleks võtta käesoleva määruse kohase seiremehhanismi rakendamisel arvesse. Kui aruandes väljendatakse muret seoses asjaomase liikmesriigi jaoks olulise ühe või mitme aspektiga, peaks tegevdirektor seda liikmesriiki viivitamata teavitama.
- (13) Varjupaigaamet peaks pakkuma liikmesriikidele vajalikku tuge määrusest (EL) nr 604/2013 tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmisel.
- (14) Ümberasustamise valdkonnas peaks varjupaigaamet suutma pakkuda liikmesriikidele nende taotlusel vajalikku abi. Selleks peaks varjupaigaamet välja töötama ja pakkuma eksperditeadmisi ümberasustamises, et toetada liikmesriikide poolt ümberasustamise valdkonnas võetud meetmeid.
- (15) Varjupaigaamet peaks abistama liikmesriike kõikide haldusasutuste, kohtuasutuste ja varjupaigaküsimuste eest vastutavate riiklike ametiasutuste ekspertide koolitamisel, sealhulgas Euroopa varjupaigateemalise koolituskava koostamisega. Liikmesriigid peaksid Euroopa varjupaigateemalise koolituskava alusel töötama välja asjakohase koolituse, et edendada liidu varjupaigaõiguse rakendamisel parimaid tavasid ja ühiseid standardeid. Sellega seoses peaksid liikmesriigid lisama Euroopa varjupaigateemalise koolituskava põhiosad oma koolitusse. On tähtis, et need põhiosad hõlmavad probleemküsimusi seoses sellega, kas taotlejad vastavad rahvusvahelise kaitse saamise tingimustele, küsitlemismeetodeid ja tõendite hindamist. Peale selle peaks varjupaigaamet kontrollima ja vajaduse korral tagama, et kõik varjupaigatugirühmades osalevad või käesoleva määruse alusel loodud varjupaigaekspertide reservnimekirja kuuluvad eksperdid saavad enne varjupaigaameti korraldatud operatiivtegevuses osalema asumist vajaliku väljaõppe.
- (16) Varjupaigaamet peaks tagama liidu tasandil paremini struktureeritud, ajakohastatud ja ühtlustatud teabe andmise asjaomaste kolmandate riikide kohta. Varjupaigaamet peaks koguma ajakohast teavet ja koostama aruandeid, mis sisaldavad teavet riikide kohta. Selleks peaks varjupaigaamet looma ja haldama kolmandate riikide teabega tegelevaid Euroopa võrgustikke, et vältida dubleerimist ja luua koostoime liikmesriikide aruannetega. Kolmandaid riike puudutavas teabes tuleks muu hulgas käsitleda asjaomases riigis valitsevat poliitilist, usulist ja julgeolekuolukorda ning inimõiguste rikkumisi, sealhulgas piinamise ja väärkohtlemise juhtumeid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

- (17) Et edendada ühtsust rahvusvahelise kaitse taotluste hindamisel ning antava kaitse laadis, peaks varjupaigaamet töötama koos liikmesriikidega välja ühise analüüsi olukorra kohta konkreetsetes päritoluriikides (edaspidi „ühine analüüs“) ja juhised. Ühine analüüs peaks sisaldama päritoluriigi teabe põhjal koostatud hinnangut olukorra kohta asjaomastes päritoluriikides. Juhised peaksid põhinema varjupaigaameti ja liikmesriikide välja töötatud ühise analüüsi tõlgendustel. Varjupaigaamet peaks ühise analüüsi ja juhiste väljatöötamisel võtma arvesse ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti uusimaid vastavussuuniseid konkreetsetest päritoluriikidest pärit varjupaigataotlejate rahvusvahelise kaitse vajaduste hindamiseks, samuti peaks varjupaigaametil olema võimalik arvesse võtta muid asjakohaseid allikaid. Ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust teha otsuseid konkreetsete rahvusvahelise kaitse taotluste kohta, peaksid liikmesriigid võtma arvesse asjakohast ühist analüüsi ja juhiseid, kui nad hindavad rahvusvahelise kaitse taotlusi taotlejalt, kes on pärit kolmandatest riikidest, mille kohta on käesoleva määruse kohaselt koostatud ühine analüüs ja juhised.
- (18) Varjupaigaamet peaks abistama komisjoni ja tal peaks olema võimalik abistada liikmesriike, esitades teavet ja analüüse kolmandate riikide kohta seoses turvalise päritoluriigi käsitusega ja turvalise kolmanda riigi käsitusega. Sellise teabe ja analüüsi esitamisel peaks varjupaigaamet esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule vastavalt käesolevale määrusele aruande.
- (19) Et tagada kõikjal liidus rahvusvahelise kaitse menetluste, vastuvõtutingimuste ja kaitsevajaduste hindamise ühtlaselt kõrge tase, tuginedes rangetele kaitsestandarditele, peaks varjupaigaamet korraldama ja koordineerima tegevust, millega edendatakse liidu varjupaigaõiguse nõuetekohast ja tõhusat rakendamist mittesiduvate vahenditega. Selleks peaks varjupaigaamet töötama välja varjupaigaalased tegevusstandardid, näitajad ja suunised. Varjupaigaamet peaks võimaldama ja edendama liikmesriikide seas parimate tavade vahetamist.
- (20) Varjupaigaamet peaks tihedas koostöös komisjoniga – ja piiramata komisjoni vastutust aluslepingute täitmise järelevalvajana – seirama Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivset ja tehnilist kohaldamist, et vältida või tuvastada võimalikke puudusi liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemides ning hinnata nende suutlikkust ja valmisolekut tulla toime ebaproportsionaalse surve olukordadega, et suurendada kõnealuste süsteemide tõhusust (edaspidi „seiremehhanism“). Kõnealune seiremehhanism peaks olema ulatuslik ja seiret peaks olema võimalik teha, põhinedes asjaomase liikmesriigi esitatud teabele, varjupaigaameti enda tehtud varjupaigavaldkonna olukorda käsitleva teabe analüüsidele, kohapealsetele külastustele, sealhulgas lühikese etteteatamisega külastused, juhtumite valimi uuringutele ning teabele, mida esitavad valitsustevahelised organisatsioonid või asutused, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet ja muud asjaomased organisatsioonid, lähtudes oma eksperditeadmistest. Tegevdirektor peaks andma asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada seiremehhanismi osana tehtud seire esialgsete järelduste ja seejärel esialgsete soovitude kohta märkusi. Tegevdirektor peaks esialgsed soovitusel koostama komisjoniga konsulteerides. Pärast asjaomase liikmesriigi märkuste arvessevõtmist peaks tegevdirektor esitama haldusnõukogule seire järeldused ja esialgsed soovitusel, milles on visandatud meetmed, mida asjaomane liikmesriik peab võtma, sealhulgas vajaduse korral varjupaigaameti abiga, et kõrvaldada mis tahes puudused või suutlikkuse ja valmisolekuga seotud probleemid. Esialgsetes soovitusel tuleks täpsustada tähtajad, mille jooksul tuleb meetmed võtta. Haldusnõukogu peaks soovitusel vastu võtma. Liikmesriigil peaks olema võimalik taotleda soovitusel rakendamiseks varjupaigaameti abi ja konkreetset rahalist toetust asjaomastest liidu rahastamisvahenditest.
- (21) Seire peaks toimuma tihedas koostöös asjaomase liikmesriigiga, sealhulgas vajaduse korral kohapealsete külastuste ja juhtumite valimi uuringutega. On asjakohane, et juhtumite valimi uuringuks valitakse Euroopa ühise varjupaigasüsteemi seiratava aspektiga seotud positiivsed ja negatiivsed otsused, mis hõlmavad teatavat ajavahemikku. Juhtumite valimi uuringu koostamisel on asjakohane, et see põhineks objektiivsetel näitajatel, milleks on näiteks taotluste rahuldamise määrad. Juhtumite valimi uuring ei piira liikmesriikide pädevust teha otsuseid konkreetsete rahvusvahelise kaitse taotluste kohta ning uuring tuleks teha viisil, mis lähtub täielikult konfidentsiaalsuse põhimõttest.
- (22) Et keskenduda seire Euroopa ühise varjupaigasüsteemi konkreetsetele osadele, peaks varjupaigaametil olema võimalik seirata Euroopa ühise varjupaigasüsteemi temaatilisi või eriaspekte. Kui varjupaigaamet algatab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi temaatiliste või eriaspektide seire, peaks ta tagama, et seda temaatilist või konkreetset seiret kohaldatakse kõikide liikmesriikide suhtes. Selleks et vältida varjupaigaameti töö dubleerimist, ei oleks asjakohane seirata liikmesriiki Euroopa ühise varjupaigasüsteemi temaatiliste või eriaspektide osas selle aasta jooksul, mil kõnealuses liikmesriigis seiratakse ühise varjupaigasüsteemi kõikide aspektide operatiivset ja tehnilist kohaldamist.

- (23) Kui asjaomane liikmesriik ei võta kindlaksmääratud aja jooksul meetmeid haldusnõukogu vastu võetud soovitude rakendamiseks ning ei lahenda tuvastatud puudusi varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemis või suutlikkuse ja valmisolekuga seotud probleeme, millel on tõsised tagajärjed Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimisele, peaks komisjon omaenda hinnangute alusel võtma vastu asjaomasele liikmesriigile suunatud soovitusel, milles määratakse kindlaks olukorra parandamiseks vajalikud meetmed, sealhulgas vajaduse korral erimeetmed, mida varjupaigaamet võtab asjaomase liikmesriigi toetuseks. Komisjonil peaks olema võimalik korraldada asjaomasesse liikmesriiki kohapealseid külastusi, et kontrollida soovitude elluviimist. Oma hinnangus peaks komisjon kaaluma tuvastatud puuduste tõsidust, arvestades nende tagajärgi Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimisele. Kui liikmesriik ei ole pärast soovitusel kindlaks määratud tähtaja möödumist soovitusi täitnud, peaks komisjonil olema võimalik teha ettepanek võtta vastu nõukogu rakendusakt, milles määratakse kindlaks meetmed, mida varjupaigaamet peab võtma kõnealuse liikmesriigi toetamiseks, ning milles nõutakse, et see liikmesriik teeks kõnealuste meetmete rakendamisel varjupaigaametiga koostööd.
- (24) Seiret tegevate eksperdirühmade moodustamisel peaks varjupaigaamet kutsuma ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametist vaatleja. Sellise vaatleja puudumine ei takista eksperdirühmadel oma ülesandeid täita.
- (25) Et hõlbustada ja parandada Euroopa ühise varjupaigasüsteemi nõuetekohast toimimist ning aidata liikmesriikidel täita kõnealuse süsteemi raames oma kohustusi, peaks varjupaigaamet andma liikmesriikidele operatiiv- ja tehnilist abi, eriti juhul, kui nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteem on sattunud ebaproportsionaalse surve alla. Sellist abi peaks andma tegevusplaani alusel ja varjupaigatugirühmade abil. Varjupaigatugirühmad peaksid koosnema varjupaigaameti enda töötajate seast pärit ekspertidest, liikmesriikide ekspertidest, liikmesriikidest varjupaigaametisse lähetatud ekspertidest või muudest ekspertidest, kes ei ole ameti töötajad, kuid kes on näidanud, et neil on piisavad teadmised ja kogemused, mis vastavad tegevusvajadustele. On oluline, et varjupaigaamet kasutaks selliseid muid eksperte, kes ei ole tema töötajad, üksnes juhul, kui ta ei suuda muul viisil tagada oma ülesannete nõuetekohast ja õigeaegset täitmist, kuna liikmesriikides või ameti enda töötajate seas ei ole piisavalt eksperte.
- (26) Varjupaigatugirühmad peaksid olema võimelised toetama liikmesriike operatiiv- ja tehniliste meetmetega, sealhulgas jagades oskusteavet seoses kolmandate riikide kodanike tuvastamise ja registreerimise, tõlketeenuste ja päritoluriike käsitleva teabega ning varjupaigajuhtumite menetlemisel ja haldamisel, aidates liikmesriikide ametiasutusi, kes vastutavad rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest, ja andes abi rahvusvahelise kaitse taotlejate või saajate ümberpaigutamisel või üleandmisel. Varjupaigatugirühmade suunamise kord peaks olema reguleeritud käesoleva määrusega, et tagada nende suunamise tõhusus.
- (27) Varjupaigatugirühmades osalevad eksperdid peaksid operatiivtegevuses osalemiseks olema lõpetanud oma kohustuste ja ülesannetega seotud vajaliku koolituse. Varjupaigaamet peaks pakkuma ekspertidele vajaduse korral ning enne või kohe pärast suunamist koolitust, mis on seotud asjaomases vastuvõtvast liikmesriigis (edaspidi „vastuvõttev liikmesriik“) antava operatiiv- ja tehnilise abiga. On oluline, et varjupaigatugirühma kuuluvad eksperdid, kes aitavad rahvusvahelise kaitse taotlusi läbi vaadata, tõendaksid, et neil on vähemalt üheaastane asjakohane kogemus.
- (28) Et tagada varjupaigatugirühmade ekspertide olemasolu ja vajaduse korral nende viivitamata suunamine, tuleks luua varjupaigaekspertide reservnimekiri. Varjupaigaekspertide reserv peaks koosnema liikmesriikide ekspertidest – kokku vähemalt 500 inimest.
- (29) Kui liikmesriigi varjupaiga- ja vastuvõtusüsteem on sattunud ebaproportsionaalse surve alla, peaks varjupaigaamet olema võimeline kõnealuse liikmesriiki taotluse alusel või omal algatusel ja kokkuleppel selle liikmesriigiga aitama, võttes ulatuslikke meetmeid, sealhulgas suunates varjupaigaekspertide reservnimekirja kuuluvaid eksperte.

- (30) Et lahendada olukord, kus liikmesriigi varjupaiga- või vastuvõtusüsteem muutub nii ebatõhusaks, et sellel on tõsised tagajärjed Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimisele, ning on ebaproportsionaalselt suure surve all, mis esitab liikmesriigi süsteemile erakordselt suure ja kiireloomulise nõudmise ja asjaomane liikmesriik ei võta selle surve leevendamiseks piisavaid meetmeid, sealhulgas ei taotle operatiiv- ja tehnilist abi või ei nõustu varjupaigaameti algatusega sellise abi andmiseks, või asjaomane liikmesriik ei täida komisjoni seirest tulenevaid soovitusi, peaks komisjonil olema võimalik teha nõukogule ettepanek võtta vastu rakendusakt, milles määratakse kindlaks meetmed, mida varjupaigaamet võtab, ning nõutakse, et asjaomane liikmesriik teeks varjupaigaametiga nende meetmete rakendamisel koostööd. Volitused sellise rakendusakti vastuvõtmiseks tuleks anda nõukogule, sest sellised meetmed võivad olla poliitiliselt tundlikku laadi ja avaldada mõju liikmesriikide ametiasutuste ülesannetele. Varjupaigaametil peaks olema võimalik kõnealuse rakendusakti alusel sekkuda ka selleks, et toetada liikmesriiki, mille varjupaiga- või vastuvõtusüsteem muutub nii ebatõhusaks, et sellel on tõsised tagajärjed Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimisele. Selline varjupaigaameti sekkumine ei piira komisjoni algatatavaid rikkumismenetlusi.
- (31) Kandmaks hoolt selle eest, et varjupaigatugirühmad, sealhulgas varjupaigaekspertide reservnimekirjast suunatud eksperdid saaksid täita oma ülesandeid tõhusalt ja vajalike vahenditega, peaks varjupaigaametil olema võimalik soetada või rentida tehnilisi seadmeid. See ei tohiks aga mõjutada vastuvõtivate liikmesriikide kohustust anda varjupaigaameti käsutusse taotletud operatiiv- ja tehnilise abi andmiseks vajalikke rajatisi ja seadmeid. Enne seadmete soetamist või rentimist peaks varjupaigaamet tegema põhjaliku vajaduste ja kulude-tulude analüüsi.
- (32) Nende liikmesriikide puhul, kelle varjupaiga- ja vastuvõtusüsteem on eelkõige riigi geograafilise asendi või demograafilise olukorra tõttu sattunud erilise ja ebaproportsionaalse surve alla, peaks varjupaigaamet toetama liidusise solidarsuse meetmeid ning täima oma ülesandeid ja kohustusi, mis on seotud rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate ümberpaigutamise ja üleandmisega liidu piires, hoides samal ajal ära varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide kuritarvitamise.
- (33) Kui liikmesriik seisab silmitsi konkreetsete ja ebaproportsionaalsete rändeprobleemidega teataval välispiirialadel, mida nimetatakse esmase vastuvõtu piirkondadeks, peaks tal olema võimalik taotleda varjupaigaametilt operatiiv- ja tehnilist abi. Sellistel juhtudel saab liikmesriik tugineda suuremale operatiivsele ja tehnilisele toele, mida pakuvad rändehalduse tugirühmad, mis koosnevad liikmesriikide eksperdirühmadest, kelle on suunanud varjupaigaamet, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794 ⁽⁶⁾ loodud Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol) või muud asjaomased liidu organid ja asutused ning eksperdid varjupaigaameti ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti töötajate seast, et selliste probleemidega toime tulla. On kohane, et varjupaigaamet aitab komisjonil erinevate liidu organite ja asutuste tegevust kohapeal koordineerida.
- (34) Esmase vastuvõtu piirkondades teevad liikmesriigid komisjoni koordineerimisel koostööd asjaomaste liidu organite ja asutustega. Liidu organid ja asutused peaksid tegutsema oma volituste piires. Komisjon peaks koostöös asjaomaste liidu organite ja asutustega tagama, et esmase vastuvõtu piirkondades toimuv tegevus on kooskõlas liidu asjakohase õigusega.
- (35) Varjupaigaamet peaks oma tegevuseesmärkide saavutamiseks ning ülesannete täitmiseks vajalikul määral tegema käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes koostööd liidu organite ja asutustega, eelkõige justiits- ja siseasjade valdkonna organite ja asutustega liidu õiguse ja poliitika kohaselt kehtestatud töökorra raames. Kõnealuse töökorra peaks komisjon eelnevalt heaks kiitma.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

- (36) On oluline, et varjupaigaamet teeks koostööd nõukogu otsusega 2008/381/EÜ ⁽⁷⁾ loodud Euroopa rändevõrgustikuga, et tagada koostoime ja vältida tegevuse dubleerimist.
- (37) Varjupaigaamet peaks tegema kehtestatud töökorra raames käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga, et saada neilt oskusteavet ja tuge. Selleks tuleks täielikult tunnustada ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja muude asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonide rolli ning kaasata kõnealused organisatsioonid varjupaigaameti töösse. Kõnealuse töökorra peaks komisjon eelnevalt heaks kiitma.
- (38) Varjupaigaamet peaks hõlbustama liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist operatiivkoostööd varjupaigaameti tegevusega seotud küsimustes ja ulatuses, mis on vajalik varjupaigaameti ülesannete täitmiseks. Samuti peaks varjupaigaamet saama teha kolmandate riikide ametiasutustega käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes koostööd töökorra raames, mille komisjon peaks eelnevalt heaks kiitma. Varjupaigaamet peaks tegutsema kooskõlas liidu välispoliitikaga ja on asjakohane, et varjupaigaamet integreerib oma välistegevuse laiemasse strateegilisse koostöösse kolmandate riikidega. Mitte mingil juhul ei ole varjupaigaamet volitatud kujundama iseseisvat välispoliitikat. Oma koostöös kolmandate riikidega peaksid varjupaigaamet ja liikmesriigid järgima Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud põhiõigusi ning täitma liidu õigusesse kuuluvaid norme ja standardeid ka juhul, kui tegevus toimub kolmandate riikide territooriumil.
- (39) Varjupaigaamet peaks suunata oma töötajate seast kontaktametnikke asjaomastesse kolmandatesse riikidesse, et hõlbustada varjupaigaküsimustega seotud koostööd kolmandate riikidega. Enne kontaktametniku suunamist peaks varjupaigaamet hindama asjaomase riigi inimõiguste olukorda, tagamaks, et riik järgib eranditult inimõiguste standardeid.
- (40) Varjupaigaamet peaks jätkama tihedat suhtlemist kodanikuühiskonnaga, et vahetada varjupaigavaldkonnas teavet ja koondada teadmisi. Varjupaigaamet peaks looma nõuandefoorumi, mis peaks kujutama endast varjupaigalase teabe vahetamise ja teadmiste jagamise mehhanismi. Nõuandefoorum peaks nõustama tegevdirektorit ja haldusnõukogu käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes. On oluline, et nõuandefoorumi koosseisu ja suuruse kindlaksmääramisel võetaks asjakohaselt arvesse selle tegevuse tõhusust ning et varjupaigaamet eraldab nõuandefoorumile piisavad inimressursid ja rahalised vahendid.
- (41) Käesolevas määruses järgitakse põhiõigusi ja peetakse eelkõige kinni rahvusvahelises ja liidu õiguses, sealhulgas hartas tunnustatud põhimõtetest. Varjupaigaamet peaks järgima kogu oma tegevuse käigus täielikult kõnealuseid õigusi ja põhimõtteid, eelkõige varjupaigaõigust, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, õigust era- ja perekonnaelu austamisele, sealhulgas õigust perekonna taasühinemisele liidu õiguse kohaselt, lapse õigusi, õigust isikuandmete kaitsele, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ning õigust õiglasele kohtumenetlusele. Alati tuleks arvesse võtta lapse õigusi ja kaitsetus olukorras isikute erivajadusi. Seepärast peaks varjupaigaamet oma ülesannete täitmisel järgima lapse huve kooskõlas ÜRO lapse õiguste konventsiooniga, võttes igakülselt arvesse alaealise heaolu ja sotsiaalset arengut, ohutuse ja turvalisusega seotud kaalutlusi ning alaealise seisukohti, arvestades tema iga ja arengutaset.
- (42) Kui varjupaigaameti pakutav operatiiv- ja tehniline abi hõlmab kaitsetus olukorras olevaid isikuid, tuleks kõnealust abi kohandada vastavalt nende isikute olukorrale kooskõlas varjupaigaküsimusi käsitlevas liidu ja liikmesriigi õiguses sätestatud nõuetega.
- (43) Varjupaigaamet peaks põhiõiguste kaitse seire ja tagamise eesmärgil vastu võtma põhiõiguste strateegia ja seda rakendama.

⁽⁷⁾ Nõukogu 14. mai 2008. aasta otsus 2008/381/EÜ Euroopa rändevõrgustiku loomise kohta (ELT L 131, 21.5.2008, lk 7).

- (44) Varjupaigaametisse tuleks nimetada sõltumatu põhiõiguste ametnik, tagamaks et varjupaigaamet järgib oma tegevuses põhiõigusi ja edendamaks põhiõiguste järgimist varjupaigaameti siseselt kooskõlas hartaga, sealhulgas esitades ettepaneku varjupaigaameti põhiõiguste strateegia kohta ja tagades selle rakendamise, ning käsitledes varjupaigaameti kaebuste lahendamise mehhanismi raames varjupaigaametile laekunud kaebusi. Seetõttu on oluline, et varjupaigaamet annaks põhiõiguste ametnikule piisavad ressursid ja töötajad vastavalt varjupaigaameti volitustele ja suurusele.
- (45) Varjupaigaamet peaks looma kaebuste lahendamise mehhanismi, mille eest vastutab põhiõiguste varjupaigaametnik. Kaebuste lahendamise mehhanismi eesmärk peaks olema tagada põhiõiguste järgimine varjupaigaameti kogu tegevuses. Kaebuste lahendamise mehhanism peaks olema haldusmehhanism. Põhiõiguste ametnik peaks vastutama varjupaigaameti saadud kaebuste menetlemise eest kooskõlas õigusega heale haldusele. On oluline, et kaebuste lahendamise mehhanism oleks tõhus ja tagaks, et kaebustega tegeletakse nõuetekohaselt. Kaebuste lahendamise mehhanism ei piira halduslike ega kohtulike õiguskaitsevahendite kasutamist ning mehhanism ei ole õiguskaitsevahendite kasutamise eeldus. Kaebuste lahendamise mehhanism ei tohiks kujutada endast mehhanismi, millega vaidlustada liikmesriigi ametiasutuse otsuseid konkreetsete rahvusvahelise kaitse taotluste kohta. On hädavajalik, et kriminaaluurimist viiks vajaduse korral läbi liikmesriigid. Suurema läbipaistvuse ja vastutuse nimel peaks varjupaigaamet kaebuste lahendamise mehhanismi kajastama oma iga-aastases aruandes varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus. On oluline, et varjupaigaameti iga-aastane aruanne varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus sisaldaks eelkõige saadud kaebuste arvu, põhiõiguste rikkumise liike ja võimaluse korral asjaomast tegevust, ning varjupaigaameti ja liikmesriikide võetud järelemeetmeid.
- (46) Komisjon ja liikmesriigid peaksid olema esindatud varjupaigaameti haldusnõukogus, et viia ellu tegevuspõhimõtteid ja teha poliitilist järelevalvet varjupaigaameti tegevuse üle. Haldusnõukogu peaks andma varjupaigaameti üldise tegevussuuna ja tagama varjupaigaameti ülesannete täitmise. Võimaluse korral on soovitatav, et haldusnõukogu koosneks liikmesriikide varjupaigaasutuste tegevjuhtidest või nende esindajatest ja et kõik haldusnõukogus esindatud osalised püüaksid piirata oma esindajate vahetumist, et tagada haldusnõukogu töö järjepidevus. Haldusnõukogule tuleks anda vajalikud volitused, eelkõige volitus koostada eelarve, kontrollida selle täitmist, võtta vastu vajalikud finantsreeglid, kehtestada läbipaistev töökord varjupaigaameti otsuste tegemiseks ning nimetada tegevdirektor ja tema asetäitja. On asjakohane, et varjupaigaametit juhitakse ja see tegutseb kooskõlas liidu detsentraliseeritud asutusi käsitleva ühise lähenemisviisi põhimõtetega, mille võtsid 19. juulil 2012 vastu Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon.
- (47) Varjupaigaamet peaks olema operatiiv- ja tehnilistes küsimustes iseseisev ning õiguslikult, halduslikult ja majanduslikult sõltumatu. Selleks on vajalik ja asjakohane, et varjupaigaamet oleks liidu asutus, kes on juriidiline isik ja kes teostab talle käesoleva määrusega antud volitusi.
- (48) Varjupaigaamet peaks andma oma tegevusest aru Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (49) Et tagada varjupaigaameti sõltumatus, peaks tal olema oma eelarve, mille vahendid pärinevad peamiselt liidu toetusest. Varjupaigaameti rahastamine toimub vastavalt eelarvepädevate institutsioonide kokkuleppele, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava,⁽⁸⁾ punktis 27. Liidu eelarvemenetlust tuleks kohaldada liidu toetuse ja võimalike muude toetuste suhtes, mida makstakse liidu üldeelarvest. Varjupaigaameti raamatupidamisarvestust peaks auditeerima kontrollikoda.
- (50) On oluline, et varjupaigaameti iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne kajastaks kogu varjupaigaameti põhitegevuse kulude proportsiooni.

⁽⁸⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

- (51) Rahaliste vahenditega, mille varjupaigaamet teeb kooskõlas käesoleva määrusega kättesaadavaks toetustena või delegeerimiskokkulepete või lepingute alusel, ei tohi kaasneda topeltrahastamine muude liikmesriigi, liidu või rahvusvahelistest allikatest pärit rahaliste vahendite abil.
- (52) Varjupaigaameti suhtes tuleks kohaldada komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2019/715 ⁽⁹⁾.
- (53) Varjupaigaameti suhtes tuleks piiranguteta kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁰⁾ ning ta peaks ühinema Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdusi ⁽¹¹⁾.
- (54) Varjupaigaameti suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1049/2001 ⁽¹²⁾.
- (55) Varjupaigaameti poolne isikuandmete töötlemine käesoleva määruse raames peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725 ⁽¹³⁾ ning lähtuma vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttest. Varjupaigaamet peaks saama töödelda isikuandmeid üksnes selleks, et täita oma ülesandeid seoses liikmesriikidele operatiiv- ja tehnilise abi andmisega, ümberasustamisega, hõlbustada teabevahetust liikmesriikide, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Europol'i või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1727 ⁽¹⁴⁾ loodud Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ametiga (Eurojust), ja et analüüsida varjupaigavaldkonna olukorda käsitlevat teavet juhtumite valimi tegemisel seire ja võimalike rahvusvahelise kaitse taotluste menetlemise eesmärgil sellise teabe raamistikus, mille ta on saanud esmase vastuvõtu piirkondades tegutsevates rändehalduse tugirühmades oma ülesannete täitmisel, ning haldusotstarbel. Igasugune isikuandmete töötlemine peaks piirduma rangelt kõnealuste eesmärkide tarbeks vajalike isikuandmetega ja töötlemisel tuleks kinni pidada proportsionaalsuse põhimõttest. Tundliku sisuga isikuandmeid, mida on vaja selleks, et hinnata, kas kolmanda riigi kodanik vastab rahvusvahelise kaitse nõuetele, tuleks töödelda ainult selleks, et hõlbustada rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamist, eesmärgil anda vajalikku abi rahvusvahelise kaitse menetluses või ümberasustamise eesmärgil. Selline isikuandmete töötlemine peaks piirduma sellega, mis on taotleja huvides rahvusvahelise kaitse taotluse täieliku hindamise tegemiseks rangelt vajalik. Säilitatavate isikuandmete töötlemine muudel kui käesolevas määruses sätestatud eesmärkidel peaks olema keelatud.
- (56) Kõik isikuandmed, mida varjupaigaamet töötleb, välja arvatud andmed, mida töödeldakse haldusotstarbel, tuleks 30 päeva möödudes kustutada. Pikem säilitamisaeg ei ole vajalik eesmärkidel, mille jaoks varjupaigaamet käesoleva määruse raames isikuandmeid töötleb.
- (57) Tundliku sisuga isikuandmeid, mida on vaja selleks, et hinnata, kas kolmanda riigi kodanik vastab rahvusvahelise kaitse nõuetele, tuleks töödelda ainult selleks, et hõlbustada rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamist, et anda vajalikku abi rahvusvahelise kaitse menetluses ning ümberasustamise eesmärgil. Selline isikuandmete töötlemine peaks piirduma sellega, mis on taotleja huvides rahvusvahelise kaitse taotluse täielikuks hindamiseks rangelt vajalik.

⁽⁹⁾ Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹¹⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

- (58) Liikmesriikides käesoleva määruse kohaldamisel töödeldavate isikuandmete suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679, ⁽¹⁵⁾ välja arvatud juhul, kui isikuandmeid töötlevad liikmesriikide pädevad asutused süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuse täitmisele pööramise, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmise ja nende ennetamise eesmärgil.
- (59) Käesoleva määruse kohase isikuandmete töötlemise suhtes, mis toimub liikmesriikide pädevate asutuste poolt süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuse täitmisele pööramise, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmise ja nende ennetamise eesmärgil, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680 ⁽¹⁶⁾.
- (60) Määruses (EL) 2016/679 sätestatud norme, mis käsitlevad füüsilise isiku õiguste ja vabaduste, eelkõige tema isikuandmete kaitset isikuandmete töötlemisel, tuleks täpsustada seoses vastutusega andmete töötlemise eest, andmesubjektide õiguste kaitsmisega ja andmekaitse järelevalvega, eelkõige teatavates sektorites.
- (61) Kuna käesoleva määruse eesmärke – hõlbustada Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamist ja parandada selle toimimist, tugevdada varjupaigaga seotud küsimustes liikmesriikidevahelist praktilist koostööd ja teabevahetust, edendada liidu varjupaigaõigust ja tegevusstandardeid, et tagada kõikjal liidus rahvusvahelise kaitse menetluste, vastuvõtutingimuste ja kaitsevajaduste hindamise ühtlaselt kõrge tase, seirata Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivset ja tehnilist kohaldamist ning anda liikmesriikidele (eriti neile, kelle varjupaiga- ja vastuvõtusüsteem on sattunud ebaproportsionaalse surve alla) nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemi haldamiseks suuremat operatiiv- ja tehnilist abi – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (62) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ilma et see piiraks nimetatud protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (63) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (64) Võttes arvesse, et Taani on siiani aidanud kaasa liikmesriikidevahelisele praktilisele koostööle varjupaiga valdkonnas, peaks varjupaigaamet hõlbustama operatiivkoostööd Taaniga. Selleks tuleks Taani esindaja kutsuda osalema ilma hääleõigusega kõikidel haldusnõukogu koosolekutel.
- (65) Varjupaigaameti eesmärgi saavutamiseks peaksid saama tema töös osaleda riigid, kes on sõlminud liiduga lepingu, mille alusel nad on vastu võtnud ning kohaldavad käesoleva määrusega reguleeritavas valdkonnas kehtivat liidu õigust, eelkõige Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits. Sellest tulenevalt ning võttes arvesse asjaolu, et Liechtenstein,

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuse täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

Norra ja Šveits osalevad EASO tegevuses nende riikide poolt liiduga sõlmitud kokkuleppe alusel, mis käsitleb nende EASOs osalemist, peaks Islandil, Liechtensteinil, Norral ja Šveitsil olema võimalik osaleda varjupaigameti tegevuses ning aidata kaasa liikmesriikide ja varjupaigameti vahelisele praktilisele koostööle kehtivates või uutes kokkulepetes kehtestatud tingimuste kohaselt. Islandi, Liechtensteini, Norra ja Šveitsi esindajatel peaks sel eesmärgil olema lubatud osaleda vaatlajatena haldusnõukogu koosolekutel.

- (66) Käesolev määrus ei mõjuta riiklike varjupaigaasutuste pädevust teha otsuseid konkreetsete rahvusvahelise kaitse taotluste kohta.
- (67) Käesoleva määruse eesmärk on muuta ja täiendada määruse (EL) nr 439/2010 sätteid. Kuna tehtavad muudatused on arvukad ja sisulised, tuleks nimetatud määrus selguse huvides täielikult asendada liikmesriikide puhul, kelle jaoks on käesolev määrus siduv. Käesoleva määrusega loodud varjupaigamet peaks asendama ning võtma üle määrusega (EL) nr 439/2010 asutatud EASO ülesanded ning seetõttu tuleks kõnealune määrus kehtetuks tunnistada. Liikmesriikide puhul, kelle suhtes käesolev määrus on siduv, tuleks viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitada viidetena käesolevale määrusele.
- (68) Käesoleva määruse sätteid, mis käsitlevad Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivse ja tehnilise kohaldamise seiremehhanismi, on muu hulgas seotud määrusega (EL) nr 604/2013 loodud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi määramise süsteemiga. Kuna kõnealuse määrusega kehtestatud süsteem võib muutuda, peetakse vajalikuks lükata nende sätete kohaldamine edasi hilisemale kuupäevale, nimelt 31. detsembrini 2023. Lisaks on seiremehhanismi käsitlevad sätteid, mis on seotud asjaomasele liikmesriigile adresseeritud soovitude vastuvõtmisega, ning sätteid, mis käsitlevad varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide ebaproportsionaalse surve alla sattumise või ebatõhususe olukorda, otsesemalt seotud määrusega (EL) nr 604/2013 loodud süsteemi vastutusaspektidega, mis neid mõjutavad. Kuna kõnealune määrus võidakse asendada uue õigusaktiga, mille üle praegu läbirääkimisi peetakse, ning arvestades sellise uue õigusakti asjakohaste aspektide tähtsust, tuleks neid sätteid kohaldada üksnes alates kõnealuse määruse asendamise kuupäevast, välja arvatud juhul, kui kõnealune määrus asendatakse enne 31. detsembrist 2023, millisel juhul tuleks neid sätteid kohaldada alates 31. detsembrist 2023.
- (69) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001 ⁽¹⁷⁾ artikli 28 lõikega 2 ning ta esitas arvamuse 21. septembril 2016 ⁽¹⁸⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

EUROOPA LIIDU VARJUPAIGAAMET

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Liidu Varjupaigamet (edaspidi „varjupaigamet“). Varjupaigamet asendab määrusega (EL) nr 439/2010 loodud Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) ning on selle õigusjärglane.
2. Varjupaigamet aitab kaasa liidu varjupaigaõiguse tõhusa ja ühetaolise kohaldamise tagamisele liikmesriikides viisil, mis austab täielikult põhiõigusi. Varjupaigamet hõlbustab ja toetab liikmesriikide tegevust Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamisel, sealhulgas võimaldades ühtlustada rahvusvahelise kaitse taotluste hindamist kogu liidus ning koordineerides ja tugevdades praktilist koostööd ja teabevahetust.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisiku kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽¹⁸⁾ ELT C 9, 21.1.2017, lk 3.

Varjupaigaamet parandab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimist, sealhulgas artiklis 14 osutatud seiremehhanismi abil ning andes liikmesriikidele operatiiv- ja tehnilist abi, eelkõige juhul, kui nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteem on ebaproportsionaalselt suure surve all.

3. Varjupaigaamet on eksperdikeskus tänu oma sõltumatusele, antava abi ning kogutava ja levitatava teabe teaduslikule ja tehnilisele kvaliteedile, töökorra ja -meetodite läbipaistvusele, hoolsusele talle määratud ülesannete täitmisel ning infotehnoloogilisele toele, mida ta vajab oma volituste täitmiseks.

Artikkel 2

Ülesanded

1. Artikli 1 kohaldamiseks täidab varjupaigaamet järgmisi ülesandeid:
 - a) hõlbustab, koordineerib ja tugevdab liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemiga seotud küsimustes liikmesriiki-devahelist praktilist koostööd ja teabevahetust;
 - b) kogub ja analüüsib kvalitatiivset ja kvantitatiivset teavet varjupaigavaldkonna olukorra ja Euroopa ühise varjupaiga-süsteemi rakendamise kohta;
 - c) toetab liikmesriike nende ülesannete ja kohustuste täitmisel Euroopa ühise varjupaigasüsteemi raames;
 - d) abistab liikmesriike koolituste korraldamisel ja asjakohasel juhul pakub koolitust kõikidele riiklike varjupaigaame-tiasutuste, kohtuasutuste ja varjupaigaküsimuste eest vastutavate riiklike ametiasutuste ekspertidele, sealhulgas Euroopa varjupaigateemalise koolituskava koostamise abil;
 - e) koostab ja ajakohastab korrapäraselt aruandeid ja muid dokumente, millega antakse liidu tasandil teavet asjaomaste kolmandate riikide, sealhulgas päritoluriikide kohta;
 - f) loob kolmandate riikide teabega tegelevad Euroopa võrgustikud ja koordineerib neid;
 - g) korraldab ja koordineerib liikmesriikide tegevust, et töötada välja ühine analüüs olukorra kohta päritoluriikides ja juhised;
 - h) pakub teavet ja koostab analüüsi kolmandate riikide kohta seoses turvalise riigi mõistega ja turvalise kolmanda riigi mõistega (edaspidi „turvalise riigi käsitus“);
 - i) annab liikmesriikidele tõhusat operatiiv- ja tehnilist abi, eriti juhul, kui riikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemid on sattunud ebaproportsionaalse surve alla;
 - j) pakub liikmesriikidele asjakohast tuge määrusest (EL) nr 604/2013 tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmisel;
 - k) aitab rahvusvahelise kaitse taotlejaid või saajaid liidus ümber paigutada või üle anda;
 - l) moodustab ja suunab varjupaigatugirühmi;
 - m) koostab kooskõlas artikli 19 lõikega 6 varjupaigaekspertide reservnimekirja;
 - n) hangib ja annab varjupaigatugirühmade ekspertide käsutusse vajalikud tehnilised seadmed ning suunab eksperte varjupaigaekspertide reservnimekirjast;
 - o) töötab välja liidu varjupaigaõiguse rakendamisega seotud tegevusstandardid, näitajad, suunised ja parimad tavad;
 - p) suunab liikmesriikidesse kontaktametnikke;
 - q) seirab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivset ja tehnilist kohaldamist, et aidata liikmesriikidel suurendada nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide tõhusust;
 - r) toetab liikmesriike koostöös kolmandate riikidega küsimustes, mis on seotud Euroopa ühise varjupaigasüsteemi välismõõtmega, sealhulgas suunates kolmandatesse riikidesse kontaktametnikke;
 - s) abistab liikmesriike seoses ümberasustamisega.

2. Varjupaigaamet tegeleb omal algatusel oma volituste piires teavitustegevusega. Ta annab üldsusele oma tegevuse kohta täpset ja põhjalikku teavet. Varjupaigaameti teavitustegevus ei tohi kahjustada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ülesannete täitmist. Teavitustegevusega ei tohi piirata artikli 65 kohaldamist ning see peab olema kooskõlas haldusnõukogus vastu võetud asjakohaste teavitamis- ja levitamiskavadega.

Artikkel 3

Riiklikud kontaktpunktid varjupaigaametiga suhtlemiseks

Iga liikmesriik määrab vähemalt ühe riikliku kontaktpunkti, et suhelda varjupaigaametiga artiklis 2 osutatud varjupaigaameti ülesannetega seotud küsimustes.

2. PEATÜKK

VARJUPAIGAALANE PRAKTILINE KOOSTÖÖ JA TEAVE

Artikkel 4

Heauskse koostöö ja teabevahetuse kohustus

1. Varjupaigaamet ning liikmesriikide varjupaiga ja sisserände eest vastutavad ametiasutused ja muud asjaomased teenistused teevad heas usus koostööd.
2. Et täita neile käesoleva määrusega antud ülesandeid ja kohustusi ning eelkõige selleks, et varjupaigaamet saaks täita artiklis 2 osutatud ülesandeid, vahetavad varjupaigaamet ning liikmesriikide varjupaiga ja sisserände eest vastutavad ametiasutused ja muud asjaomased teenistused õigel ajal ja täpselt kogu vajalikku teavet.
3. Varjupaigaamet teeb tihedat koostööd liikmesriikide varjupaiga ja sisserände eest vastutavate ametiasutuste ja muude asjaomaste teenistuste ning komisjoniga. Varjupaigaamet täidab oma ülesandeid, ilma et see mõjutaks muudele asjakohastele liidu organitele ja asutustele määratud ülesannete täitmist. Varjupaigaamet teeb koostööd kõnealuste organite ja asutuste, valitsustevaheliste organisatsioonide, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga ja muude asjaomaste organisatsioonidega vastavalt käesolevas määruses sätestatule.
4. Varjupaigaamet korraldab, edendab ja koordineerib tegevust, mis võimaldab teabevahetust liikmesriikide vahel, luues muu hulgas asjakohasel juhul võrgustikke.
5. Kui pärast liikmesriigi poole pöördumist taotlusega esitada teave, mida varjupaigaametil on vaja talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks, teeb tegevdirektor kindlaks, et asjaomane liikmesriik ei ole süstemaatiliselt teavet esitanud, teatab ta sellest asjaolust haldusnõukogule ja komisjonile.

Artikkel 5

Varjupaigavaldkonna olukorda käsitleva teabe analüüs

1. Varjupaigaamet kogub ja analüüsib teavet varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus ja kolmandates riikides niivõrd, kui see võib mõjutada liitu, sealhulgas ajakohast teavet algpõhjuste, rände- ja pagulasvoogude, saatjata alaealiste kohalolu, üldise vastuvõtusutlikkuse ja kolmandates riikides esineva ümberasustamisvajaduse kohta, ning võimaliku suure hulga kolmandate riikide kodanike ootamatu saabumise kohta, millega võib kaasneda ebaproportsionaalne surve liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemidele, et anda liikmesriikidele õigeaegset ja usaldusväärset teavet ning teha kindlaks liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemidele tulenevad võimalikud riskid.

Käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud eesmärgil teeb varjupaigaamet tihedat koostööd Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga ning võtab asjakohasel juhul arvesse määruse (EL) 2019/1896 artikli 29 kohaselt tehtud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti riskianalüüsi, et tagada varjupaigaameti ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti esitatavas teabes võimalikult suur järjepidevus ja ühtsus.

2. Varjupaigaamet lähtub analüüsimisel eeskätt liikmesriikide, liidu asjakohaste institutsioonide, organite ja asutuste, Euroopa välisteenistuse ning ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti esitatud teabest, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ülemaailmse ümberasustamisvajaduse aruannetest. Varjupaigaamet võib samuti võtta arvesse asjaomastelt organisatsioonidelt nende eksperteadmiste alusel saadud teavet.

3. Varjupaigaamet tagab asjakohase teabe kiire vahetamise liikmesriikide vahel ja komisjoniga. Samuti edastab varjupaigaamet õigel ajal ja täpselt oma analüüsi tulemused haldusnõukogule. Varjupaigaamet annab oma analüüsi kohta kaks korda aastas aru Euroopa Parlamendile.

Artikkel 6

Teave Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamise kohta

1. Varjupaigaamet korraldab, edendab ja koordineerib liidu varjupaigaõiguse rakendamisega seotud teabe vahetamist liikmesriikide seas ning komisjoni ja liikmesriikide vahel.

2. Varjupaigaamet loob liidu, liikmesriikide ja rahvusvaheliste varjupaigalaste õigusaktide andmebaasid ja veebiportaalid, tuginedes eelkõige kehtivale korrale. Sellistes andmebaasides ja veebiportaalides ei hoita ega avaldata isikuandmeid, välja arvatud juhul, kui varjupaigaamet on saanud andmed avalikult kättesaadavatest allikatest.

3. Lõikes 2 osutatud andmebaasides ja veebiportaalides peavad olema avalikkusele kättesaadavad osad, mis sisaldavad järgmist:

- a) statistika rahvusvahelise kaitse taotluste ja varjupaigaküsimuste eest vastutavate liikmesriikide varjupaigaametiasutuste tehtud otsuste kohta;
- b) teave liikmesriikide varjupaigavaldkonna õiguse ja õiguslike suundumuste, sealhulgas kohtupraktika kohta;
- c) teave Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu asjakohase kohtupraktika kohta.

Artikkel 7

Kontaktametnikud liikmesriikides

1. Tegevdirektor nimetab varjupaigaameti töötajate seast eksperdid, kes suunatakse liikmesriikidesse kontaktametnikena.

2. Tegevdirektor teeb asjaomaste liikmesriikidega konsulteerides ettepaneku suunamise laadi ja tingimuste ning liikmesriigi või piirkonna kohta, kuhu kontaktametnik võidakse suunata. Tegevdirektor võib otsustada, et üks kontaktametnik jälgib kuni nelja liikmesriiki, mis asuvad geograafiliselt üksteisele lähedal. Tegevdirektori ettepaneku peab kinnitama haldusnõukogu.

3. Tegevdirektor teavitab asjaomast liikmesriiki kontaktametnike varjupaigaametisse nimetamisest ning määrab koos selle liikmesriigiga kindlaks suunamiskoha.

4. Kontaktametnikud tegutsevad varjupaigaameti nimel ning nende ülesandeks on edendada varjupaigaameti ning liikmesriikide varjupaiga- ja rändeküsimuste eest vastutavate ametiasutuste ning muude asjaomaste teenistuste koostööd ja dialoogi. Kontaktametnikud teevad eelkõige järgmist:

- a) peavad ühendust varjupaigaameti ning liikmesriikide varjupaiga- ja rändeküsimuste eest vastutavate ametiasutuste ning muude asjaomaste teenistuste vahel;

- b) toetavad artiklis 5 osutatud teabe ning varjupaigaameti nõutava muu teabe kogumist;
- c) aitavad edendada liidu varjupaigaõiguse kohaldamist, sealhulgas seoses põhiõiguste järgimisega;
- d) aitavad taotluse korral liikmesriikidel ette valmistada erandolukorra plaane meetmete võtmiseks nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide võimalikul sattumisel ebaproportsionaalse surve alla;
- e) hõlbustavad suhtlust liikmesriikide ning asjaomase liikmesriigi ja varjupaigaameti vahel, ning jagavad asjaomasele liikmesriigile varjupaigaameti asjakohast teavet, sealhulgas juba antava abi kohta;
- f) esitavad tegevdirektorile korrapäraselt aruandeid asjaomase liikmesriigi varjupaigalase olukorra ja suutlikkuse kohta oma varjupaiga- ja vastuvõtusüsteeme tõhusalt hallata.

Kui esimese lõigu punktis f osutatud aruannetes väljendatakse muret asjaomase liikmesriigi jaoks olulise ühe või mitme aspekti pärast, teavitab tegevdirektor seda liikmesriiki viivitamata. Nimetatud aruandeid võetakse arvesse artiklis 14 osutatud seiremehhanismi eesmärkidel ning need edastatakse asjaomasele liikmesriigile.

- 5. Lõike 4 kohaldamisel peab kontaktametnik korrapäraselt ühendust liikmesriikide varjupaiga- ja rändeküsimuste eest vastutavate ametiasutuste ja muude asjaomaste teenistustega, teavitades asjaomase liikmesriigi määratud kontaktpunkti.
- 6. Oma ülesandeid täites saavad kontaktametnikud juhiseid üksnes varjupaigaametilt.

Artikkel 8

Koolitus

- 1. Varjupaigaamet kehtestab, töötab välja ja vaatab läbi koolitusprogrammid oma töötajatele ja asjaomaste riiklike ametiasutuste, kohtuasutuste ning varjupaiga ja vastuvõtu eest vastutavate ametiasutuste töötajatele.
- 2. Varjupaigaamet töötab lõikes 1 osutatud koolitusprogrammid välja tihedas koostöös liikmesriikidega ning asjakohasel juhul koostöös Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, nõukogu määrusega (EÜ) nr 168/2007⁽¹⁹⁾ asutatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ning asjaomaste koolitusasutuste, akadeemiliste asutuste, advokaatide ja kohtunike ühenduste, koolitusvõrgustike ja organisatsioonidega.
- 3. Varjupaigaamet töötab välja Euroopa varjupaigateemalise koolituskava, võttes arvesse praegust liidusisest koostööd varjupaiga valdkonnas, et edendada liidu varjupaigaõiguse rakendamisel parimaid tavasid ja rangeid standardeid.

Liikmesriigid töötavad vastavalt oma liidu varjupaigaõigusest tulenevatele kohustustele Euroopa varjupaigateemalise koolituskava alusel oma töötajatele välja asjakohase koolituse ning lisavad kõnealusesse koolitusse Euroopa koolituskava peamised osad.

- 4. Varjupaigaameti pakutav koolitus peab olema kvaliteetne ning selle raames tuleb välja tuua peamised põhimõtted ja parimad tavad, mille abil lähendada haldusmeetodeid, otsuseid ning õiguspraktikat, austades igati liikmesriikide kohtuasutuste sõltumatust.

Euroopa varjupaigateemalise koolituskava osana hõlmab varjupaigaameti pakutav koolitus eelkõige järgmist:

- a) rahvusvahelised ja liidu põhiõiguste standardid, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) sätted, samuti rahvusvaheline ja liidu varjupaigaõigus, sealhulgas konkreetsed õiguslikud küsimused ja kohtupraktika;

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 15. veebruari 2007. aasta määrus (EÜ) nr 168/2007, millega asutatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (ELT L 53, 22.2.2007, lk 1).

- b) küsimused, mis on seotud selle kindlakstegemisega, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele, ja rahvusvahelise kaitse saajate õigused;
- c) küsimused, mis on seotud rahvusvahelise kaitse taotluste menetlemisega;
- d) küsitlismeetodid;
- e) tõendite hindamine;
- f) riiklike kohtute, Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu asjaomane kohtupraktika ning muud asjakohased varjupaigaõiguse valdkonnas toimunud arengusuunad;
- g) sõrmejälgede andmisega seotud küsimused, sealhulgas andmekaitse aspektid, andmete kvaliteedi ja andmeturbega seotud nõuded;
- h) arstliku ekspertiisi ja juriidiliste aruannete kasutamine rahvusvahelise kaitse menetluses;
- i) kolmanda riiki käsitleva teabe hankimise ja kasutamisega seotud küsimused;
- j) vastuvõtutingimused;
- k) alaealiste ja eelkõige saatjateta alaealistega seotud küsimused, mis puudutavad lapse parimate huvide hindamist, konkreetseid menetluslikke tagatise, nagu austus lapse õiguse suhtes avaldada arvamust ja muud lastekaitseaspektid, vanuse hindamise meetodid ning laste ja perede vastuvõtutingimused;
- l) küsimused, mis on seotud menetluslikke eritagatise vajavate taotlejatega, vastuvõtu erivajadustega taotlejatega ja muude kaitsetus olukorras olevate isikutega, sealhulgas erilise tähelepanu pööramine piinamisohvritele, inimkaubanduse ohvritele ja seonduvatele sootundlikele küsimustele;
- m) tõlke ja kultuurivahendusega seotud küsimused;
- n) ümberasustamisega seotud küsimused;
- o) ümberpaigutamismenetlusega seotud küsimused;
- p) vastupidavus ja stressiga toimetuleku oskused, eelkõige juhtivatel kohtadel töötavatel töötajatel.

5. Varjupaigaamet pakub üldist, eri- või temaatilist koolitust ning *ad hoc* koolitust, sealhulgas kasutades koolitajate koolitamise meetodikat ja e-õpet.

6. Varjupaigaamet astub vajalikud sammud kontrollimaks ja asjakohasel juhul kandmaks hoolt selle eest, et varjupaigatugirühmades osalevad eksperdid, sealhulgas need, kes varjupaigaametis ei tööta, on saanud oma kohustuste ja ülesannetega seotud eriväljaõppe, mis on vajalik varjupaigaameti korraldatavas operatiivtegevuses osalemiseks.

Varjupaigaamet pakub esimeses lõigus osutatud ekspertidele vajaduse korral ning enne või kohe pärast suunamist koolitust, mis on seotud konkreetset asjaomas liikmesriigis (edaspidi „vastuvõttev liikmesriik“) antava operatiiv- ja tehnilise abiga.

7. Varjupaigaamet võib korraldada koolitusi liikmesriikide või kolmandate riikide territooriumil koostöös selle liikmesriigi või kolmanda riigiga.

3. PEATÜKK

RIIGI TEAVE JA JUHISED

Artikkel 9

Teave kolmandate riikide kohta liidu tasandil

1. Varjupaigaamet on keskus, mis kogub asjakohast, usaldusväärset, objektiivset, täpset ja ajakohast teavet asjaomaste kolmandate riikide kohta läbipaistvalt ja erapooletult ning kasutab asjakohast teavet, sealhulgas lapsi ja sugu käsitlevat teavet ning sihtotstarbelist teavet vähekaitsitud ja vähemusrühmadesse kuuluvate isikute kohta. Varjupaigaamet koostab ja ajakohastab korrapäraselt aruandeid ja muid dokumente, mis annavad liidu tasandil teavet asjaomaste kolmandate riikide kohta, sealhulgas asjaomastele kolmandatele riikidele eriomastes temaatilistes küsimustes.

2. Varjupaigaamet teeb eelkõige järgmist:

- a) kasutab kõiki asjakohaseid teabeallikaid, sealhulgas teavet, mis on kogutud rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametilt ja muudelt asjakohastelt organisatsioonidelt, sealhulgas artiklis 50 osutatud nõuandefoorumi liikmetelt, liidu institutsioonidelt, organitelt ja asutustelt, Euroopa välisteenistusel, ning artiklis 10 osutatud võrgustike ja teabekogumissmissioonide kaudu saadud teavet;
- b) haldab ja arendab teabe kogumiseks ja jagamiseks asjaomaste kolmandate riikide kohta veebiportaali, mis hõlmab avalikku osa üldkasutajatele ning piiratud juurdepääsuga osa kasutajatele, kes töötavad liikmesriikide varjupaiga- ja rändeküsimuste eest vastutavates ametiasutustes või muus organis, keda liikmesriik on volitanud uurima kolmandat riiki puudutavat teavet;
- c) töötab kooskõlas liidu varjupaigaõiguse nõuetega välja ühise vormi ja ühise metoodika, sealhulgas lähteülesanded, asjaomaseid kolmandaid riike käsitlevat teavet sisaldavate aruannete ja muude dokumentide koostamiseks liidu tasandil.

Artikkel 10

Kolmandaid riike puudutava teabe Euroopa võrgustikud

1. Varjupaigaamet tagab kolmandaid riike puudutava teabe hankimisega seotud liikmesriikide algatuste kooskõlastamise, luues ja hallates liikmesriikide seas kolmandate riikide teabe võrgustikke. Neisse võrgustikesse võivad asjakohasel juhul ja juhtumipõhiselt kuuluda eriteadmistega väliseksperdid ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametist või muudest asjakohastest organisatsioonidest.
2. Lõikes 1 osutatud võrgustike eesmärk on, et liikmesriigid saaksid eelkõige
 - a) vahetada ja ajakohastada liikmesriikide aruandeid, muid dokumente ja muud asjakohast kolmandaid riike puudutavat teavet, sealhulgas temaatilistes küsimustes;
 - b) esitada varjupaigaametile konkreetseid faktilisi küsimusi ja aidata vastata päringutele, mis võivad seoses rahvusvahelise kaitse taotlustega tekkida, ilma et see piiraks eraelu puutumatuse nõuete, andmekaitse- ja liikmesriigi õiguses kehtestatud konfidentsiaalsusnõuete kohaldamist;
 - c) aidata kaasa liidu tasandil koostatavate, asjaomaste kolmandate riikide kohta teavet andvate dokumentide väljatöötamisele ja ajakohastamisele.

Artikkel 11

Päritoluriikides valitseva olukorra kohta tehtav ühine analüüs ja juhised

1. Et edendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/95/EL⁽²⁰⁾ kehtestatud hindamiskriteeriumide kohaldamisel ühtsust, koordineerib varjupaigaamet liikmesriikide jõupingutusi teha ühine analüüs olukorrast konkreetsetes päritoluriikides (edaspidi „ühine analüüs“) ja anda juhiseid, et aidata liikmesriikidel hinnata asjaomaseid rahvusvahelise kaitse taotlusi.

Varjupaigaamet võtab ühise analüüsi ja juhiste väljatöötamisel arvesse ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti uusimaid vastavussuuniseid konkreetsetest päritoluriikidest pärit varjupaigataotlejate rahvusvahelise kaitse vajaduste hindamiseks.

2. Tegevdirektor esitab pärast komisjoniga konsulteerimist juhised kinnitamiseks haldusnõukogule. Juhistele lisatakse ühine analüüs.

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT L 337, 20.12.2011, lk 9).

3. Liikmesriigid võtavad ühist analüüsi ja juhiseid arvesse rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamisel, ilma et see piiraks nende pädevust teha otsuseid konkreetsete rahvusvahelise kaitse taotluste kohta.
4. Varjupaigaamet tagab, et ühine analüüs ja juhised vaadatakse korrapäraselt läbi ja et neid ajakohastatakse vastavalt vajadusele. Kõnealune läbivaatamine ja ajakohastamine toimub, kui päritoluriigis on olukord muutunud, või kui on objektiivseid märke sellest, et ühist analüüsi ja juhiseid ei kasutata. Ühise analüüsi ja juhiste läbivaatamiseks ja ajakohastamiseks on vaja eelnevalt komisjoniga konsulteerida ja saada haldusnõukogu kinnitus, nagu on osutatud lõikes 2.
5. Liikmesriigid esitavad varjupaigaametile igasuguse asjakohase teabe, mille kohaselt oleks vaja ühine analüüs ja juhised läbi vaadata või neid ajakohastada.

Artikkel 12

Teave turvaliste päritoluriikide ja turvaliste kolmandate riikide kohta ning nende analüüs

1. Varjupaigaamet võib aidata liikmesriikidel kohaldada turvalise riigi käsitust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/32/EL, ⁽²¹⁾ pakkudes teavet ja koostades analüüsi.
2. Varjupaigaamet abistab komisjoni direktiivi 2013/32/EL kohase turvalise riigi käsitusega seotud ülesannete täitmisel, pakkudes teavet ja koostades analüüsi.
3. Varjupaigaamet järgib käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt teabe pakkumisel ja analüüsides koostamisel artiklis 9 sätestatud üldpõhimõtteid.
4. Varjupaigaamet esitab lõigete 1 ja 2 alusel pakutud teabe ja koostatud analüüsid Euroopa Parlamendile ja nõukogule nii regulaarselt kui ka taotluse korral.

4. PEATÜKK

TEGEVUSSTANDARDID JA SUUNISED

Artikkel 13

Tegevusstandardid, näitajad, suunised ja parimad tavad

1. Varjupaigaamet korraldab ja koordineerib tegevust, millega edendatakse liidu varjupaigaõiguse nõuetekohast ja tõhusat rakendamist, sealhulgas töötades selleks välja varjupaigaalased tegevusstandardid, näitajad, suunised ja parimad tavad, ning varjupaigaga seotud küsimustes parimate tavade vahetamist liikmesriikide seas.
2. Varjupaigaamet töötab omal algatusel või haldusnõukogu või komisjoni taotlusel välja liidu varjupaigaõiguse rakendamiseks seotud tegevusstandardid, näitajad, suunised ja parimad tavad.
3. Lõikes 2 osutatud tegevusstandardite, näitajate, suuniste ja parimate tavade väljatöötamisel konsulteerib varjupaigaamet komisjoni, liikmesriikide ning asjakohasel juhul ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga. Varjupaigaamet võib asjakohaste eksperditeadmiste alusel konsulteerida ka valitsustevaheliste või muude organisatsioonidega, samuti advokaatide ja kohtunike ühenduste ja eksperdivõrgustikega.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT L 180, 29.6.2013, lk 60).

4. Lõikes 2 osutatud tegevusstandardid, näitajad, suunised ja parimad tavad võtab vastu haldusnõukogu. Pärast vastuvõtmist edastab varjupaigamet need tegevusstandardid, näitajad, suunised ja parimad tavad liikmesriikidele ja komisjonile.
5. Liikmesriikide taotlusel aitab varjupaigamet neil kohaldada lõikes 2 osutatud tegevusstandardeid, näitajaid, suuniseid ja parimaid tavasid nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide suhtes, jagades neile vajalikku oskusteavet või andes operatiiv- ja tehnilist abi.
6. Varjupaigamet võtab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tegevusstandardeid, näitajaid, suuniseid ja parimaid tavasid arvesse artiklis 14 osutatud seiremehhanismi eesmärkide saavutamiseks.

5. PEATÜKK

SEIRE

Artikkel 14

Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivse ja tehnilise kohaldamise seiremehhanism

1. Varjupaigamet loob tihedas koostöös komisjoniga seiremehhanismi eesmärgiga seirata Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivset ja tehnilist kohaldamist, et vältida või tuvastada võimalikke puudusi liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemides ning hinnata nende suutlikkust ja valmisolekut tulla toime ebaproportsionaalse surve olukordadega, et suurendada kõnealuste süsteemide tõhusust.
2. Haldusnõukogu kehtestab tegevdirektori ettepanekul ja komisjoniga konsulteerides käesolevas peatükis sätestatud seiremehhanismi jaoks ühise metoodika. Ühine metoodika sisaldab objektiivseid kriteeriume, mille alusel seiret tehakse, seiremehhanismi puhul kasutatavate meetodite, protsesside ja vahendite kirjeldust, näiteks kohapealsete külastuste, sealhulgas lühikese etteteatamisega külastuste praktilist korda, ning eksperdirühmade moodustamise reegleid ja põhimõtteid.
3. Seire hõlmab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivse ja tehnilise kohaldamise kõiki aspekte, eelkõige järgmist:
 - a) määrusega (EL) nr 604/2013 kehtestatud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi määramise süsteem, rahvusvahelise kaitse menetlus, kaitsevajaduse hindamise kriteeriumide kohaldamine ja antava kaitse liik, sealhulgas põhiõiguste järgimine, laste suhtes kaitsemeetmete kohaldamine ja kaitsetus olukorras olevate isikute erivajadused;
 - b) töötajate kättesaadavus ja suutlikkus, mis on seotud kirjaliku ja suulise tõlkega, ning töötajate suutlikkus lahendada ja hallata varjupaigajuhtumeid tõhusalt, sealhulgas kaebuste menetlemine, ilma et see piiraks kohtute sõltumatust ning austades täielikult iga liikmesriigi kohtusüsteemi korraldust;
 - c) vastuvõtutingimused, -suutlikkus, -taristu, -seadmed ning, niivõrd kui see on võimalik, rahalised vahendid vastuvõtuks.
4. Seiret võib eeskätt teha asjaomase liikmesriigi esitatud teabe, artiklis 5 osutatud varjupaigavaldkonna olukorda käsitleva teabe analüüsi ja juhtumite valimi uuringute alusel.

Varjupaigamet võib võtta arvesse asjaomastelt valitsustevahelistelt organisatsioonidelt või organitelt, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametilt, ja teistelt asjaomastelt organisatsioonidelt nende eksperditeadmiste alusel saadud teavet.

5. Varjupaigamet võib seire eesmärgil teha kohapealseid külastusi. Lühikese etteteatamisega külastusi teeb varjupaigamet üksnes artikli 15 lõike 2 kohaldamiseks.
6. Liikmesriigid esitavad varjupaigameti taotlusel varjupaigametile teabe lõikes 3 osutatud Euroopa ühise varjupaigasüsteemi aspektide kohta.

Liikmesriigid esitavad varjupaigaameti taotlusel varjupaigaametile teabe oma varjupaiga- või vastuvõtusüsteemi võimaliku ebaproportsionaalse surve vähendamiseks võetavate meetmete erandolukorra plaanide kohta. Varjupaigaamet aitab liikmesriikidel asjaomase liikmesriigi nõusolekul kõnealuseid plaane koostada ja läbi vaadata.

7. Liikmesriigid teevad varjupaigaametiga koostööd, sealhulgas hõlbustades seire eesmärgil kohapealsete külastuste tegemist. Tegevdirektor teatab asjaomastele liikmesriikidele sellistest käikudest piisavalt varakult ette. Lühikese etteteatamisega külastusest teatab tegevdirektor asjaomasele liikmesriigile ette 72 tundi.

Artikkel 15

Kord ja järelmeetmed

1. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori ettepaneku alusel ja komisjoniga konsulteerides vastu artiklis 14 osutatud seiremehhanismi kava (edaspidi „seirekava“), mis hõlmab:

- a) Euroopa ühise varjupaigasüsteemi kõikide aspektide operatiivset ja tehnilist kohaldamist igas liikmesriigis ning
- b) Euroopa ühise varjupaigasüsteemi temaatilisi või eriaspekte kõigi liikmesriikide puhul.

Seirekavas viidatakse, milliste liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtusüsteeme mingil konkreetsel aastal plaanitakse seirata. Seirekavaga tagatakse, et iga liikmesriiki seiratakse vähemalt kord viie aasta jooksul.

2. Varjupaigaamet alustab seiret kas omal algatusel, komisjoniga konsulteerides või komisjoni taotlusel, kui artiklis 5 osutatud teabe analüüsimisel tekib tõsiseid kahtlusi asjaomase liikmesriigi varjupaiga- või vastuvõtusüsteemi toimimises.

3. Tegevdirektor saadab seire järeldused asjaomasele liikmesriigile märkuste tegemiseks, sealhulgas asjakohasel juhul selgituste esitamiseks oma vajaduste kohta. Liikmesriikidel on aega üks kuu alates järelduste saamisest, et esitada oma märkused.

4. Tegevdirektor koostab lõikes 3 osutatud järelduste alusel ning asjaomase liikmesriigi märkusi arvestades ja pärast komisjoniga konsulteerimist esialgsed soovitused. Esialgsetes soovitustes visandatakse meetmed, mida asjaomane liikmesriik peab võtma, sealhulgas asjakohasel juhul varjupaigaameti abiga, ning tähtaeg, mille jooksul asjaomane liikmesriik peab võtma vajalikud meetmed, et kõrvaldada seire käigus kindlaks tehtud puudused või suutlikkuse ja valmisolekuga seotud probleemid. Tegevdirektor saadab esialgsed soovitused asjaomasele liikmesriigile. Asjaomasel liikmesriigil on aega üks kuu esialgsete soovituste kättesaamisest, et esitada nende kohta märkusi. Lõikes 2 osutatud juhtudel esitab asjaomane liikmesriik oma märkused 15 päeva jooksul.

Pärast asjaomase liikmesriigi märkuste arvessevõtmist esitab tegevdirektor järeldused ja esialgsed soovitused haldusnõukogule. Haldusnõukogu võtab oma kahe kolmandiku hääleõiguslike liikmete otsusega soovitused vastu. Varjupaigaamet edastab soovitused Euroopa Parlamendile. Varjupaigaamet teavitab komisjoni soovituste rakendamise kohta.

5. Kui liikmesriik ei võta seatud tähtajaks lõikes 4 osutatud varjupaigaameti soovitustes visandatud meetmeid ning sellel on tõsised tagajärjed Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimisele, võtab komisjon omaenda hinnangu alusel vastu asjaomasele liikmesriigile suunatud soovitused, milles on määratud kindlaks puuduste kõrvaldamiseks vajalikud meetmed, ja näeb vajaduse korral ette erimeetmed, mida varjupaigaamet peab võtma kõnealuse liikmesriigi toetuseks.

6. Komisjon võib puuduste tõsidust arvesse võttes korraldada asjaomasesse liikmesriiki kohapealseid külastusi. Komisjon teavitab asjaomaseid liikmesriike sellistest külastustest piisavalt vara ette.

7. Asjaomane liikmesriik annab komisjonile aru käesoleva artikli lõikes 5 osutatud soovitude rakendamisest kõnealustes soovitudes seatud tähtajaks. Kui asjaomane liikmesriik ei ole neid soovitusi täitnud, võib komisjon teha ettepaneku võtta vastu nõukogu rakendusakt kooskõlas artikli 22 lõikega 1.

8. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu kõigist enda tehtud seire järelmeetmetest. Komisjon edastab Euroopa Parlamendile ja nõukogule lõikes 5 osutatud soovitused ja teavitab neid korrapäraselt asjaomase liikmesriigi tehtud edusammudest kõnealuste soovitude rakendamisel.

6. PEATÜKK

OPERATIIV- JA TEHNILINE ABI

Artikkel 16

Varjupaigaameti antav operatiiv- ja tehniline abi

1. Varjupaigaamet annab liikmesriikidele käesoleva peatüki kohaselt operatiiv- ja tehnilist abi järgmistel juhtudel:
 - a) liikmesriigi taotluse korral seoses Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamisest tulenevate kohustuste täitmisega;
 - b) liikmesriigi taotluse korral, kui liikmesriigi varjupaiga- või vastuvõtusüsteem on sattunud ebaproportsionaalse surve alla;
 - c) kui liikmesriik seisab silmitsi ebaproportsionaalselt suure rändega seotud probleemidega ja taotleb operatiiv- ja tehnilist abi rändehalduse tugirühmade suunamise näol kooskõlas artikliga 21;
 - d) omal algatusel liikmesriigi nõusolekul, kui liikmesriigi varjupaiga- või vastuvõtusüsteem on ebaproportsionaalse surve all;
 - e) kui ta annab operatiiv- ja tehnilist abi kooskõlas artikliga 22.
2. Varjupaigaamet korraldab ja kooskõlastab asjakohase operatiiv- ja tehnilise abi andmist, mis võib hõlmata ühe või mitme järgmise operatiiv- ja tehnilise meetme võtmist viisil, mis täielikult järgib põhiõigusi:
 - a) aitab asjakohasel juhul ja tihedas koostöös liidu teiste organite ja asutustega liikmesriikidel kolmandate riikide kodanikke tuvastada ja registreerida;
 - b) abistab liikmesriike rahvusvahelise kaitse taotluste vastuvõtmisel ja registreerimisel;
 - c) hõlbustab rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamist liikmesriikide pädevates asutustes või osutab nendele asutustele rahvusvahelise kaitse taotluste menetlemiseks vajalikku abi;
 - d) hõlbustab rahvusvahelise kaitse taotluste menetlemisel liikmesriikide ühisalgatuste elluviimist;
 - e) aitab anda teavet rahvusvahelise kaitse taotluste menetluse kohta;
 - f) nõustab ja abistab liikmesriike vastuvõturajatiste loomisel, eelkõige erakorralise majutuse, transpordi ja arstiabi korraldamisel või pakkumisel, või koordineerib seda tegevust;
 - g) pakub liikmesriikidele asjakohast tuge määrusest (EL) nr 604/2013 tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmisel;

- h) aitab rahvusvahelise kaitse taotlejaid või saajaid liidus ümber paigutada või üle anda;
- i) osutab tõlketeenuseid;
- j) aitab liikmesriikidel tagada, et kohaldatakse kõiki vajalikke tagatise lapse õiguste järgimiseks ja lastekaitsemeetmeid, eelkõige saatjata alaealiste puhul;
- k) aitab liikmesriikidel kindlaks teha taotlejaid, kes vajavad menetluslikke eritagatise, või vastuvõtu erivajadustega taotlejaid või muid kaitsetus olukorras olevaid isikuid, sealhulgas alaealisi, suunates need isikud liikmesriikide pädevatesse asutustesse asjakohase abi saamiseks riiklike meetmete alusel ja aitab tagada, et oleks kehtestatud kõik kõnealustele isikutele ette nähtud kaitsemeetmed;
- l) osaleb määruses (EL) 2019/1896 osutatud esmase vastuvõtu piirkondades rändehalduse tugirühmades tihedas koostöös muude asjaomaste liidu organite ja asutustega;
- m) suunab varjupaigatugirühmi;
- n) saadab vajaduse korral varjupaigatugirühmadele tehnilist varustust.

3. Varjupaigaamet rahastab või kaasrahastab lõikes 2 osutatud operatiiv- ja tehnilisi meetmeid oma eelarvest kooskõlas varjupaigaameti suhtes kohaldatavate finantsreeglitega.

4. Tegevdirektor hindab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud operatiiv- ja tehniliste meetmete rakendamise tulemusi. 60 päeva jooksul pärast nende meetmete rakendamise lõpetamist esitab tegevdirektor haldusnõukogule kooskõlas artikli 18 lõike 2 punktis k osutatud tegevusplaanis ette nähtud aruandlus- ja hindamiskavaga üksikasjalikud hindamisaruanded, lisades neile põhiõiguste ametniku tähelepanekud. Varjupaigaamet teeb nende tulemuste põhjaliku võrdleva analüüsi, mis lisatakse artiklis 69 osutatud iga-aastasessse aruandesse varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus.

Artikkel 17

Operatiiv- ja tehnilise abi andmise kord

1. Liikmesriigid adresseerivad taotlused artikli 16 lõike 1 punkti a, b või c kohaselt abi saamiseks tegevdirektorile. Sellistes taotlustes kirjeldatakse olukorda ja taotluse eesmärki ja taotlusele tuleb lisada üksikasjalik vajaduste hinnang ning, kui see on asjakohane, riigi tasandil juba võetud meetmete kirjeldus.

2. Kui liikmesriik nõustub artikli 16 lõike 1 punkti d kohaselt varjupaigaameti algatusel pakutava abiga, esitab asjaomane liikmesriik varjupaigaametile üksikasjaliku vajaduste hinnangu ning, kui see on asjakohane, riigi tasandil juba võetud meetmete kirjelduse.

3. Tegevdirektor hindab, kiidab heaks ja koordineerib abitaotlusi, sealhulgas varjupaigatugirühmade suunamist. Tegevdirektor teavitab haldusnõukogu viivitamata artikli 16 lõike 1 punkti a, b või c kohase abitaotluse saamisest või artikli 16 lõike 1 punkti d kohasest varjupaigaameti omal algatusel abi andmise ettepanekust. Tegevdirektor vaatab läbi käesoleva artikli lõike 1 või 2 alusel liikmesriigi esitatud üksikasjaliku vajaduste hinnangu.

4. Varjupaigaamet teeb iga artikli 16 lõike 1 punkti a, b või c kohase abitaotluse ja artikli 16 lõike 1 punkti d kohase omal algatusel abi andmise ettepaneku kohta põhjaliku ja usaldusväärse hindamise, mis võimaldab tal teha kindlaks ja esildada artikli 16 lõikes 2 osutatud meetme või meetmed, mis vastaksid asjaomase liikmesriigi vajadustele. Vajaduse korral võib tegevdirektor saata varjupaigaameti eksperdid hindama olukorda abi taotlevas liikmesriigis.

5. Tegevdirektor teeb otsuse operatiiv- ja tehnilise abi andmise, sealhulgas varjupaigatugirühmade suunamise kohta
- a) kolme tööpäeva jooksul alates artikli 16 lõike 1 punkti a, b või c kohase taotluse saamise kuupäevast või
 - b) kolme tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil asjaomane liikmesriik andis nõusoleku artikli 16 lõike 1 punkti d kohasele varjupaigaameti omal algatusel abi andmise ettepanekule.

Kui tegevdirektor saadab lõike 4 kohaselt asjaomasesse liikmesriiki eksperdid, teeb tegevdirektor esimeses lõigus osutatud otsuse viie tööpäeva jooksul alates punktis a või b osutatud kuupäevast, olenevalt olukorrast.

Samal ajal esimese lõigu kohase otsuse tegemisega teavitab tegevdirektor asjaomast liikmesriiki ja haldusnõukogu kirjalikult oma otsusest, esitades peamised põhjused, millele otsus tugineb.

Artikkel 18

Tegevusplaan

1. Kui osutatakse operatiiv- ja tehnilist abi, koostab tegevdirektor vastuvõtva liikmesriigiga koostöös tegevusplaani. Tegevdirektor ja vastuvõttev liikmesriik lepivad kokku tegevusplaanis

- a) kümne tööpäeva jooksul alates päevast, mil tehakse artikli 17 lõikes 5 osutatud otsus artikli 16 lõike 1 punkti a kohase abitaotluse puhul;
- b) viie tööpäeva jooksul alates päevast, mil tehakse artikli 17 lõikes 5 osutatud otsus artikli 16 lõike 1 punkti b kohase abitaotluse puhul, või
- c) viie tööpäeva jooksul alates päevast, mil liikmesriik annab oma nõusoleku artikli 16 lõike 1 punkti d kohasele varjupaigaameti omal algatusel abi andmise ettepanekule.

Vajaduse korral konsulteerib varjupaigaamet tegevusplaani koostades osalevate liikmesriikidega artiklis 24 osutatud riiklike kontaktpunktide kaudu.

2. Tegevusplaan on varjupaigaametile, vastuvõtvale liikmesriigile ja osalevatele liikmesriikidele siduv. Selles esitatakse üksikasjalikult tingimused varjupaigatugirühmade suunamiseks operatiiv- ja tehnilise abi osutamise raamistikus ning korralduslikud aspektid, sealhulgas

- a) olukorra kirjeldus ja töömeetodid ning varjupaigatugirühmade suunamise eesmärgid, sealhulgas tegevuseesmärk;
- b) varjupaigatugirühmade suunamise prognoositav kestus;
- c) koht vastuvõttas liikmesriigis, kuhu varjupaigatugirühmad suunatakse;
- d) logistiline korraldus, sealhulgas teave varjupaigatugirühmade töötingimuste kohta;
- e) varjupaigatugirühmade ülesannete ja vastutusalade üksikasjalik ja selge kirjeldus, sealhulgas seoses põhiõigustega;
- f) varjupaigatugirühmadele antavad juhised, sealhulgas seoses riiklike ja Euroopa andmebaasidega, mida neil on lubatud kasutada, ning varustusega, mida nad võivad vastuvõttas liikmesriigis kasutada või kanda;
- g) varjupaigatugirühmade koosseis ekspertide profiili ja arvu osas;
- h) tehnilised seadmed, sealhulgas erinõuded, nagu kasutustingimused, transport ja muud logistikat ning rahastamist käsitlevad nõuded;
- i) antava operatiiv- ja tehnilise abiga seotud suutlikkuse suurendamise meetmed;

- j) seoses abistamisega rahvusvahelise kaitse taotluste puhul, sealhulgas selliste taotluste läbivaatamisel, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust teha otsuseid konkreetsete rahvusvahelise kaitse taotluste kohta, eriteave ülesannete kohta, mida varjupaigatugirühmad võivad täita, ning nende kohustuste ja kohaldatava liidu, liikmesriigi ja rahvusvahelise õiguse (sh vastutuskorra) selge kirjeldus;
- k) aruandlus- ja hindamiskava, mis sisaldab hindamisaruande võrdlusaluseid, ja lõpliku hindamisaruande esitamise kuupäev;
- l) asjakohasel juhul kolmandate riikide, muude liidu organite ja asutuste või rahvusvaheliste organisatsioonidega nende volituste piires tehtava koostöö tingimused;
- m) meetmed, mille abil suunatakse rahvusvahelist kaitset vajavad isikud, inimkaubanduse ohvrid, alaealised ja muud kaitsetus olukorras olevad isikud asjakohase abi saamiseks liikmesriigi pädevate asutuste juurde;
- n) artiklis 51 osutatud kaebuste lahendamise mehhanismiga seotud praktiline kord.

3. Liikmesriikides, kus ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet on tegev ja saab aidata vastata artikli 16 lõike 1 kohasele operatiiv- ja tehnilise abi taotlusele, koordineerib varjupaigaamet tegevusplaani rakendamisel vajaduse korral ja asjaomase liikmesriigi nõusolekul ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga.

4. Lõike 2 punktiga f seoses volitab vastuvõttev liikmesriik varjupaigatugirühma töös osalevaid eksperte kasutama Euroopa andmebaase ja võib volitada neid kasutama oma riiklikke andmebaase kooskõlas asjaomase liidu ja liikmesriigi õigusega, mis käsitleb juurdepääsu kõnealustele andmebaasidele ja nende kasutamist, kui see on tegevusplaanis kindlaksmääratud eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks vajalik.

5. Tegevusplaani muutmiseks või kohandamiseks on vaja tegevdirektori ja vastuvõtva liikmesriigi nõusolekut, vajaduse korral tuleb enne konsulteerida osalevate liikmesriikidega. Varjupaigaamet saadab muudetud või kohandatud tegevusplaani koopia viivitamata artiklis 24 osutatud osalevate liikmesriikide riiklikele kontaktpunktile.

6. Tegevdirektor peatab või lõpetab pärast vastuvõtva liikmesriigi teavitamist varjupaigatugirühma suunamise osaliselt või täielikult, kui

- a) artikli 16 lõikes 2 osutatud operatiiv- ja tehniliste meetmete võtmise tingimused ei ole enam täidetud;
- b) vastuvõttev liikmesriik ei pea tegevusplaanist kinni;
- c) pärast põhiõiguste ametnikuga konsulteerimist leiab tegevdirektor, et vastuvõttas liikmesriigis esineb põhiõiguste või rahvusvahelise kaitse kohustuste rikkumisi, mis on rasked või tõenäoliselt püsivad.

Artikkel 19

Varjupaigatugirühmade koosseis

1. Iga varjupaigatugirühma koosseisu määrab kindlaks tegevdirektor. Varjupaigatugirühmad koosnevad

- a) varjupaigaameti enda töötajate seast pärit ekspertidest;
- b) liikmesriikide ekspertidest;
- c) liikmesriikidest varjupaigaametisse lähetatud ekspertidest või
- d) muudest ekspertidest, kes ei ole varjupaigaameti töötajad.

Varjupaigatugirühmade moodustamisel võtab tegevdirektor arvesse asjaomase liikmesriigi konkreetset olukorda. Varjupaigatugirühm moodustatakse kooskõlas asjakohase tegevusplaaniga.

2. Haldusnõukogu teeb tegevdirektori ettepaneku alusel otsuse varjupaigatugirühmade käsutusse antavate ekspertide profiilide ja koguarvu kohta. Sama menetlust kohaldatakse nimetatud profiilide ja koguarvu edaspidise muutmise korral.

3. Liikmesriigid annavad oma panuse varjupaigatugirühmadesse, nimetades riiklikud eksperdid, kes vastavad nõutavale profiilile, mille haldusnõukogu on lõike 2 kohaselt kindlaks määranud. Iga liikmesriigi poolt järgnevas aastaks kättesaadavaks tehtavate ekspertide arv määratakse kindlaks varjupaigaameti ja asjaomase liikmesriigi vahel igal aastal peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja sõlmitavate kokkulepete alusel.

Vastavalt esimeses lõigus osutatud kokkulepetele teevad liikmesriigid varjupaigaameti taotluse korral suunamiseks kättesaadavaks oma eksperdid või varjupaigaametisse lähetatud eksperdid. Kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis mõjutab oluliselt riigi ülesannete täitmist, ei nõuta kõnealuste ekspertide selliselt kättesaadavaks tegemist.

4. Varjupaigaamet annab oma panuse varjupaigatugirühmadesse, lähetades oma töötajate seast eksperte, sealhulgas neid, kes on tööle võetud ja keda on koolitatud spetsiaalselt kohapeal tehtava töö jaoks, või tõlkijaid, kes on saanud vähemalt baaskoolituse või tõendatud kogemusega, keda võib palgata vastuvõtvas liikmesriigis, või muid eksperte, kes ei tööta varjupaigaametis, kuid kes on näidanud, et neil on piisavad teadmised ja kogemused, mis vastavad tegevusvajadustele.

5. Varjupaigaamet koostab varjupaigatugirühmade raames tõlkide nimekirja. Liikmesriigid aitavad varjupaigaametil leida nimekirja kantavaid tõlke, sealhulgas isikuid, kes ei tööta liikmesriikide ametiasutustes. Tõlkeabi võib pakkuda asjaomase liikmesriigi tõlkide kasutamisega või asjakohasel juhul videokonverentsi vahendusel.

6. Varjupaigatugirühmade suunamiseks artikli 16 lõike 1 punkti b kohase abitaotluse, artikli 16 lõike 1 punkti d kohase varjupaigaameti omal algatusel abi andmise ettepaneku ning artikli 22 kohaselt osutatava abi raamistikus koostatakse varjupaigaekspertide reservnimekiri, kuhu kuulub vähemalt 500 eksperti. Varjupaigaekspertide reservnimekiri on ekspertide reserv, mis antakse otse varjupaigaameti käsutusse. Selleks teeb iga liikmesriik kättesaadavaks I lisas sätestatud arvu eksperte, kes kantakse varjupaigaekspertide reservnimekirja. Varjupaigaekspertide reservnimekirja kantavate ekspertide profiili otsustab haldusnõukogu, tehes tegevdirektori ettepaneku alusel otsuse oma hääleõiguslike liikmete kolmeneljandikulise hääleteenamusega. Ekspertide profiili edaspidise muutmise korral kohaldatakse sama menetlust.

7. Tegevdirektor võib kontrollida, kas liikmesriigi poolt lõike 6 kohaselt varjupaigaekspertide reservnimekirja kantavad eksperdid vastavad nimetatud lõike kohaselt haldusnõukogu poolt kindlaksmääratud profiilidele. Tegevdirektor võib enne suunamist taotleda, et liikmesriik eemaldaks varjupaigaekspertide reservnimekirjast eksperdi, kes ei vasta nõutavale profiilile, ning asendaks ta eksperdiga, kes vastab ühele nõutavatest profiilidest.

8. Ilma et see piiraks artikli 22 lõike 5 kohaldamist ja kui tekib erakorraline olukord, mis mõjutab oluliselt riiklike ülesannete täitmist, mida tõendab artiklis 5 osutatud varjupaigavaldkonna olukorra teabeanalüüs, võib liikmesriik kirjalikult taotleda, et haldusnõukogu vabastaks ta ajutiselt kohustusest teha käesoleva artikli lõikes 6 osutatud varjupaigaekspertide reservnimekirja kantud eksperte kättesaadavaks. Sellises taotluses esitatakse üksikasjalikud põhjendused ja teave olukorra kohta liikmesriigis. Haldusnõukogu otsustab hääleõiguslike liikmete kolmeneljandikulise hääleteenamusega, kas vabastada see liikmesriik ajutiselt osast I lisas sätestatud panusest.

Artikkel 20

Varjupaigatugirühmade suunamine

1. Varjupaigaamet suunab liikmesriikidesse varjupaigatugirühmi, et anda artikli 16 lõike 1 kohast operatiiv- ja tehnilist abi.

2. Kohe, kui tegevusplaan on kokku lepitud kooskõlas artikli 18 lõikega 1 või artikli 22 lõikega 2, palub tegevdirektor liikmesriikidel suunata eksperdid kümne tööpäeva jooksul. Taotlus saadetakse kirjalikult tegevusplaani koopiaga artiklis 24 osutatud riiklikele kontaktpunktidele ning selles märgitakse kavandatava suunamise alguskuupäev.

3. Tegevdirektor suunab artikli 16 lõike 1 punkti b kohase abitaotluse, artikli 16 lõike 1 punkti d kohase varjupaigaameti omal algatusel abi andmise ettepaneku ning artikli 22 kohaselt osutatava abi raamistikus varjupaigaekspertide reservnimekirja kantud ekspertidest koosnevad varjupaigatugirühmad. Varjupaigaekspertide reservnimekirja kantud ekspertide suunamine toimub seitsme tööpäeva jooksul alates tegevusplaani kokkuleppimise kuupäevast vastavalt artikli 18 lõikele 1 ja artikli 22 lõikele 2.

4. Liikmesriigid teevad varjupaigaekspertide reservnimekirja eksperdid põhjendamatu viivitusega kättesaadavaks suunamiseks, mille määrab kindlaks tegevdirektor. Vastuvõttev liikmesriik ei tohi kasutada tema poolt varjupaigaekspertide reservnimekirja kantud eksperte. Kui varjupaigaekspertide reservnimekirja kantud ekspertidest ei piisa, otsustab haldusnõukogu tegevdirektori ettepaneku alusel, kuidas puuduvad isikud leitakse. Tegevdirektor teavitab sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni.

5. Liikmesriik, kust ekspert on suunatud (edaspidi „suunav liikmesriik“) määrab kindlaks suunamise kestuse. Suunamine ei või olla lühem kui 45 päeva, välja arvatud juhul, kui asjakohast operatiiv- ja tehnilist abi vajatakse lühemaks ajavahemikuks.

6. Tegevdirektor palub liikmesriigil konkreetse eksperdi varjupaigatugirühmadest välja arvata, kui esineb väärkäitumist või rikutakse kohaldatavaid suunamisreegleid. Sellistel juhtudel ei võeta asjaomast eksperti järgmiste suunamiste puhul kaalumisele.

7. Iga-aastases aruandes varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus, millele on osutatud artiklis 69, teatab varjupaigaamet Euroopa Parlamendile, mitu eksperti on vastavalt käesolevale artiklile varjupaigatugirühmade käsutusse antud ja suunatud. Aruandes loetletakse liikmesriigid, kes tuginesid eelnenud aastal artikli 19 lõikes 3 või lõikes 8 osutatud erakorralisele olukorrale. Aruanne sisaldab ka erakorralise olukorra põhjuseid ja asjaomase liikmesriigi esitatud teavet.

Artikkel 21

Rändehalduse tugirühmad

1. Kui liikmesriik taotleb määruse (EL) 2019/1896 artikli 40 kohaselt rändehalduse tugirühmade pakutavat operatiiv- ja tehnilist tuge või kui rändehalduse tugirühmad suunatakse kõnealuse määruse artikli 42 kohaselt esmase vastuvõtu piirkondadesse, teeb tegevdirektor tihedat koostööd Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga, kui ta muude asjaomaste liidu organite ja asutustega koordineerides hindab kõnealuse määruse artikli 40 lõike 2 kohaselt liikmesriigi taotlust toe saamiseks ja tema vajaduste hinnangut, et määrata kindlaks terviklik tugipakett, mis koosneb asjaomaste liidu organite ja asutuste koordineeritavast eri tegevusest, milles tuleb asjaomase liikmesriigiga kokku leppida.

2. Komisjon kehtestab koostöös vastuvõtva liikmesriigi ja asjaomaste liidu organite ja asutustega esmase vastuvõtu piirkondades tehtava koostöö korra ning vastutab rändehalduse tugirühmade tegevuse koordineerimise eest.

3. Tegevdirektor algatab lõikes 1 osutatud juhtudel varjupaigatugirühmade, sealhulgas asjakohasel juhul varjupaigaekspertide reservnimekirja kuuluvate ekspertide suunamise rändehalduse tugirühmade koosseisus. Operatiiv- ja tehniline tugi, mida pakuvad rändehalduse tugirühmade raames varjupaigatugirühmad, võib hõlmata järgmist:

a) abi kolmandate riikide kodanike tausta kontrollimisel, sealhulgas nende tuvastamine, registreerimine ja vastuvõtva liikmesriigi taotluse korral sõrmejälgede võtmine ning teavitamine nimetatud toimingute eesmärgist;

- b) esialgse teabe andmine kolmandate riikide kodanikele, kes soovivad esitada rahvusvahelise kaitse taotluse, ja nende kolmandate riikide kodanike suunamine liikmesriikide pädevate asutuste juurde;
- c) rahvusvahelise kaitse taotlejatele teabe andmine rahvusvahelise kaitse taotlemise menetluse kohta, asjakohasel juhul vastuvõtutingimuste ja ümberpaigutamise ning ka vajaliku abi osutamine taotlejatele või võimalikele taotlejatele, keda võidakse ümber paigutada;
- d) rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimine ja vastuvõtva liikmesriigi taotluse korral selliste taotluste läbivaatamise hõlbustamine.

Artikkel 22

Varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide sattumine ebaproportsionaalse surve alla või nende süsteemide ebatõhusus

1. Nõukogu võib artikli 15 lõike 7 kohase komisjoni ettepaneku alusel võtta rakendusaktiga viivitamata vastu otsuse, milles määratakse kindlaks üks või mitu artikli 16 lõikes 2 osutatud meetet, mida varjupaigaamet peab võtma liikmesriigi toetamiseks, ning nõutakse, et liikmesriik teeks nende meetmete rakendamiseks varjupaigaametiga koostööd, kui liikmesriigi varjupaiga- või vastuvõtusüsteem muutub nii ebatõhusaks, et sellel on tõsised tagajärjed Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimisele ning kui

- a) liikmesriigi varjupaiga- või vastuvõtusüsteem on sattunud ebaproportsionaalse surve alla, mis esitab süsteemile erakordselt suure ja kiireloomulise nõudmise, ning kui kõnealune liikmesriik ei võta selle surve leevendamiseks piisavalt meetmeid, sealhulgas ei taotle varjupaigaametilt artikli 16 lõike 1 punkti a, b, või c kohast operatiiv- ja tehnilist abi või ei nõustu artikli 16 lõike 1 punkti d kohase varjupaigaameti omal algatusel abi andmise ettepanekuga, või
- b) asjaomane liikmesriik ei järgi artikli 15 lõikes 5 osutatud komisjoni soovitusi.

Nõukogu edastab esimeses lõigus osutatud otsuse Euroopa Parlamendile.

2. Tegevdirektor määrab kolme tööpäeva jooksul alates lõikes 1 osutatud nõukogu otsuse vastuvõtmise kuupäevast kindlaks kõnealuse nõukogu otsuse praktilise elluviimise üksikasjad. Tegevdirektor koostab samal ajal tegevusplaani ja esitab selle asjaomasele liikmesriigile. Tegevdirektor ja asjaomane liikmesriik lepivad tegevusplaanis kokku kolme tööpäeva jooksul alates selle esitamise kuupäevast.

3. Varjupaigaamet suunab vajalikud eksperdid varjupaigaekspertide reservnimekirjast ja oma töötajate seast vastavalt artikli 20 lõikele 3. Vajaduse korral võib varjupaigaamet suunata lisaks varjupaigatugirühmad.

4. Asjaomane liikmesriik täidab lõikes 1 osutatud nõukogu otsust. Sel eesmärgil teeb ta varjupaigaametiga koostööd ning astub viivitamata vajalikud sammud, et hõlbustada kõnealuse otsuse rakendamist ning otsuses ja tegevusplaanis kindlaks määratud meetmete praktilist täitmist, ilma et see piiraks tema pädevust teha otsuseid konkreetsete rahvusvahelise kaitse taotluste kohta.

5. Käesoleva artikli kohaldamisel teevad liikmesriigid varjupaigaekspertide reservnimekirja kuuluvad eksperdid kättesaadavaks suunamiseks, mille määrab kindlaks tegevdirektor, ega või tugineda erakorralisele olukorrale, millele osutatakse artikli 19 lõikes 3 või 8. Vastuvõttev liikmesriik ei tohi kasutada tema enda poolt varjupaigaekspertide reservnimekirja kantud eksperte.

*Artikkel 23***Tehnilised seadmed**

1. Ilma et see piiraks vastuvõtva liikmesriigi kohustust anda varjupaigaameti käsutusse taotletud operatiiv- ja tehnilise abi andmiseks vajalikke rajatise ja seadmeid, võib varjupaigaamet saata vastuvõtvasse liikmesriiki oma seadmeid, sealhulgas selle liikmesriigi taotlusel, kui varjupaigatugirühmad selliseid seadmeid vajavad ning kui need seadmed täiendavad seadmeid, mille vastuvõttev liikmesriik või muud liidu organid ja asutused on juba andnud.
2. Varjupaigaamet võib soetada või rentida tehnilisi seadmeid tegevdirektori otsusega, olles konsulteerinud haldusnõukoguga. Mis tahes tehniliste seadmete soetamisele või rentimisele peab eelnema põhjalik vajaduste ja kulude-tulude analüüs. Sellised soetamise või rentimisega seotud kulutused nähakse ette varjupaigaameti eelarves kooskõlas varjupaigaameti suhtes kohaldatavate finantsreeglitega.
3. Varjupaigaamet vastutab oma seadmete turvalisuse eest kogu nende olelusringi kestel.

*Artikkel 24***Riiklikud kontaktpunktid**

Iga liikmesriik määrab riikliku kontaktpunkti, et suhelda varjupaigaametiga kõikides artiklites 16 ja 22 osutatud operatiiv- ja tehnilise abiga seotud küsimustes.

*Artikkel 25***Varjupaigaameti koordineeriv ametnik**

1. Varjupaigaamet tagab kõikide korralduslike küsimuste operatiivse lahendamise, sealhulgas varjupaigaameti töötajate kohaloleku ning varjupaigatugirühmade suunamise kogu artiklis 16 või 22 osutatud operatiiv- ja tehnilise abi andmise ajal.
2. Tegevdirektor määrab varjupaigaameti töötajate seast ühe või mitu eksperti tegutsema lõike 1 kohaldamisel koordineeriva ametnikuna. Tegevdirektor teatab koordineeriva ametniku määramisest vastuvõtvale liikmesriigile.
3. Koordineeriv ametnik edendab koostööd ja koordineerimist vastuvõtva liikmesriigi ja osalevate liikmesriikide vahel. Koordineeriv ametnik eelkõige
 - a) peab ühendust varjupaigaameti, vastuvõtva liikmesriigi ja varjupaigatugirühmades osalevate ekspertide vahel, abistades varjupaigaameti nimel kõikides kõnealuste ekspertide suunamise tingimustega seotud küsimustes;
 - b) seirab tegevusplaani nõuetekohast elluviimist;
 - c) tegutseb varjupaigaameti nimel varjupaigatugirühmade suunamise kõikide aspektide puhul ning annab kõikidest neist aspektidest varjupaigaametile aru;
 - d) annab tegevdirektorile teada, kui tegevusplaani ei viida asjakohaselt ellu.
4. Tegevdirektor võib volitada koordineerivat ametnikku aitama lahendada erimeelsusi seoses tegevuskava rakendamise ja varjupaigatugirühmade suunamisega.
5. Oma ülesannete täitmisel teeb koordineeriv ametnik tihedat koostööd riigi pädevate asutustega ning võtab vastu juhiseid üksnes tegevdirektorilt.

*Artikkel 26***Tsiviilvastutus**

1. Vastuvõttev liikmesriik vastutab vastavalt oma riigisisesele õigusele tema territooriumil tegutsevas varjupaigatugirühmas osalevate ekspertide poolt varjupaigaametiülesannete täitmisel tekitatud kahju eest.
2. Kui kahju on tekitatud varjupaigatugirühmas osalevate ekspertide raske hooletuse või tahtliku rikkumise tõttu, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda lähetavalt liikmesriigilt või varjupaigaametilt sellise summa hüvitamist, mille ta on maksnud kannatanutele või isikutele, kellel on õigus kannatanu nimel sellist summat saada.
3. Ilma et see piiraks liikmesriikide õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes, loobub iga liikmesriik vastuvõtva liikmesriigi või muu liikmesriigi suhtes kõigist nõuetest tema kantud kahju eest, välja arvatud juhtudel, kui kahju tekitati raske hooletuse või tahtliku rikkumise tõttu.
4. Käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaldamise üle peetav liikmesriikide või liikmesriigi ja varjupaigaameti vaheline vaidlus, mida ei ole võimalik lahendada nendevaheliste läbirääkimistega, esitatakse lahendamiseks Euroopa Liidu Kohtule vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 273.
5. Ilma et see piiraks liikmesriikide õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes, kannab varjupaigaamet tema seadmetele suunamise ajal tekitatud kahjuga seotud kulud, välja arvatud juhtudel, kui kahju tekitati raske hooletuse või tahtliku rikkumise tõttu.

*Artikkel 27***Kriminaalvastutus**

Varjupaigatugirühma suunamise ajal käsitatakse suunatud eksperte samaväärselt vastuvõtva liikmesriigi varjupaigaametnikega seoses kuritegudega, mis võidakse nende vastu toime panna või mille nad võivad toime panna.

*Artikkel 28***Kulud**

1. Varjupaigaamet hüvitab varjupaigatugirühmades osalevate ekspertide kulud, eelkõige järgmised kulud:
 - a) lähetavast liikmesriigist vastuvõtvasse liikmesriiki ning vastuvõtvast liikmesriigist lähetavasse liikmesriiki reisimise ning vastuvõtvas liikmesriigis suunamisega seotud eesmärkidel reisimise kulud;
 - b) vaktsineerimiskulud;
 - c) erikindlustusega seotud kulud;
 - d) tervishoiukulud;
 - e) päevarahad, sealhulgas majutuskulud;
 - f) varjupaigaameti tehniliste seadmetega seotud kulud;
 - g) eksperditasud;
 - h) transpordikulud, sealhulgas sõidukirent ja sellega seotud kulud, nagu kindlustus, kütus ja teemaksud;
 - i) telekommunikatsioonikulud.
2. Haldusnõukogu kehtestab ekspertide kulude hüvitamise üksikasjalikud reeglid vastavalt lõikele 1 ja vajaduse korral ajakohastab neid.

7. PEATÜKK

TEABEVAHETUS JA ANDMEKAITSE

Artikkel 29

Teabevahetussüsteemid

1. Varjupaigaamet hõlbustab oma ülesannetega seotud teabe vahetamist komisjoni ja liikmesriikidega ning asjakohasel juhul asjaomaste liidu organite ja asutustega.
2. Varjupaigaamet töötab koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1726 ⁽²²⁾ loodud Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametiga (eu-LISA) välja ja haldab teabesüsteemi, mis võimaldab vahetada salastatud teavet kooskõlas nõukogu otsusega 2013/488/EL ⁽²³⁾ ja komisjoni otsusega (EL, Euratom) 2015/444 ⁽²⁴⁾ ning käesoleva määruse artiklites 31 ja 32 osutatud isikuandmeid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud osalejatega.

Artikkel 30

Andmekaitse

1. Varjupaigaamet kohaldab isikuandmete töötlemisel määrust (EL) 2018/1725.
2. Haldusnõukogu võtab meetmed, mida varjupaigaametil on vaja määruse (EL) 2018/1725 kohaldamiseks, sealhulgas meetmed, mis käsitlevad varjupaigaameti andmekaitseametniku nimetamist. Meetmed võetakse pärast konsulteerimist Euroopa Andmekaitseinspektoriga.
3. Ilma et see piiraks artiklite 31 ja 32 kohaldamist, võib varjupaigaamet töödelda isikuandmeid töötajatega seotud vajalikul haldusotstarbel.
4. Varjupaigaameti töödeldud isikuandmete edastamine ning liikmesriikidepoolne käesoleva määruse raames töödeldud isikuandmete edastamine kolmandate riikide asutustele või kolmandatele isikutele, sealhulgas rahvusvahelistele organisatsioonidele, on keelatud.
5. Erandina lõikest 4 võib varjupaigaamet kolmanda riigi kodaniku teadlikul ja vabal nõusolekul edastada asjaomastele rahvusvahelistele organisatsioonidele kolmanda riigi kodaniku kindlaks tehtud täisnime, mis on välja selgitatud üksnes ümberasustamismenetluse eesmärgil, ning teabe ümberasustamismenetluse käigu ja tulemuste kohta, seda kõike menetluse jaoks vajalikus ulatuses. Selliseid isikuandmeid ei ole lubatud muudel eesmärkidel täiendavalt töödelda ega edastada.
6. Kui varjupaigatugirühmades osalevad eksperdid töötlevad vastuvõtva liikmesriigi suuniste järgi ning liikmesriigile operatiiv- ja tehnilise abi andmise ajal isikuandmeid, kohaldatakse määrust (EL) 2016/679.

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1987/2006 ja nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 99).

⁽²³⁾ Nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsus 2013/488/EL ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 274, 15.10.2013, lk 1).

⁽²⁴⁾ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

*Artikkel 31***Isikuandmete töötlemise eesmärgid**

1. Varjupaigaamet töötleb isikuandmeid vajalikus ulatuses üksnes selleks, et:
 - a) anda kooskõlas artikli 16 lõikega 2 ning artikli 21 lõigetega 2 ja 3 operatiiv- ja tehnilist abi;
 - b) teha artiklis 14 osutatud seire jaoks juhtumite valimi uuringuid;
 - c) hõlbustada teabevahetust liikmesriikide pädevate asutuste, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Europoli või Eurojustiga kooskõlas artikliga 37 ning seoses artikli 21 lõikes 3 loetletud ülesannete täitmisel saadud teabega, kui see on vajalik neile volitustega antud ülesannete täitmiseks;
 - d) analüüsida varjupaigavaldkonna olukorda käsitlevat teavet, nagu on osutatud artiklis 5;
 - e) aidata liikmesriike seoses ümberasustamisega.
2. Igasugusel isikuandmete töötlemisel peetakse kinni proportsionaalsuse põhimõttest ning töötlemine piirdub rangelt nende isikuandmetega, mida on vaja lõikes 1 osutatud eesmärkidel.
3. Liikmesriigid või muud liidu organid ja asutused, kes annavad varjupaigaametile isikuandmeid, edastavad varjupaigaametile kõnealuseid andmeid üksnes lõikes 1 osutatud eesmärkidel. Säilitatavaid isikuandmeid ei ole lubatud töödelda muudel kui lõikes 1 osutatud eesmärkidel.
4. Liikmesriigid või muud liidu organid ja asutused, kes annavad varjupaigaametile isikuandmeid, võivad isikuandmete edastamisel teada anda mis tahes üldistest või konkreetsetest juurdepääsu- või kasutuspiirangutest, sealhulgas seoses edastamise, kustutamise või hävitamisega. Kui selliste piirangute vajadus ilmneb pärast isikuandmete edastamist, teavitab asjaomane liikmesriik või liidu organ või asutus sellest varjupaigaametit. Varjupaigaamet peab sellistest piirangutest kinni.

*Artikkel 32***Isikuandmete töötlemine operatiiv- ja tehnilise abi andmiseks ja ümberasustamiseks**

1. Töödeldes isikuandmeid, mille on liikmesriikidele operatiiv- ja tehnilise abi andmisel ja ümberasustamise eesmärgil kogunud või varjupaigaametile edastanud liikmesriigid või varjupaigaameti enda töötajad, piirdub varjupaigaamet rahvusvahelist kaitset taotlevate kolmanda riigi kodaniku puhul järgmiste andmetega:
 - a) täisnimi,
 - b) sünniaeg ja -koht,
 - c) elu- või viibimiskoht,
 - d) sugu,
 - e) vanus,
 - f) kodakondsus,
 - g) amet,
 - h) haridus,
 - i) pereliikmed,
 - j) saabumisaeg ja -koht,
 - k) sõrmejälgede andmed,
 - l) näokujutise andmed ning
 - m) staatus seoses rahvusvahelise kaitsega.

2. Varjupaigaamet võib töödelda lõikes 1 osutatud isikuandmeid, kui see on vajalik järgmistel eesmärkidel:
 - a) võtta artikli 16 lõike 2 punkti a, b, c, g või h kohaseid operatiiv- ja tehnilisi meetmeid;
 - b) edastada isikuandmeid Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile, Europolile või Eurojustile nende ülesannete täitmiseks kooskõlas nende volituste ja artikliga 30;
 - c) edastada isikuandmeid liikmesriikide sisserände- ja varjupaigaküsimuste eest vastutavatele ametiasutustele ja muudele asjaomastele teenistustele kooskõlas liikmesriikide õigusega ning liikmesriigi ja liidu andmekaitsenormidega;
 - d) analüüsida varjupaigavaldkonna olukorda käsitlevat teavet, nagu on osutatud artiklis 5;
 - e) aidata liikmesriike seoses ümberasustamisega.
3. Kui see on rangelt vajalik artikli 16 lõike 2 punkti c kohase operatiiv- ja tehnilise meetme jaoks või käesoleva artikli lõike 2 punktis e osutatud eesmärgil, võib varjupaigaamet erijuhul töödelda isikuandmeid, mida on vaja selleks, et hinnata, kas kolmanda riigi kodanik vastab rahvusvahelise kaitse nõuetele, ning isikuandmeid, mis käsitlevad kolmanda riigi kodaniku tervist või vajadust erikaitse järele. Sellised isikuandmed tehakse kättesaadavaks üksnes töötajatele, kellel on konkreetsel juhul vaja nendega tutvuda. Need töötajad peavad kaitsma andmete konfidentsiaalsust. Selliste isikuandmete täiendav töötlemine ja edastamine ei ole lubatud.
4. Varjupaigaamet kustutab isikuandmed kohe, kui ta on need edastatud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile, Europolile või Eurojustile või liikmesriikide pädevatele asutustele või kohe, kui neid on kasutatud varjupaigavaldkonna olukorda käsitleva teabe analüüsimiseks, nagu on osutatud artiklis 5. Säilitamisaeg ei või mingil juhul olla pikem kui 30 päeva alates kuupäevast, mil varjupaigaamet asjaomased isikuandmed kogub või saab. Varjupaigaamet muudab artiklis 5 osutatud varjupaigavaldkonna olukorda käsitleva teabe analüüsis isikuandmed anonüümseks.
5. Varjupaigaamet kustutab artikli 31 lõike 1 punktis e osutatud eesmärgil saadud isikuandmed kohe, kui neid ei ole enam vaja sel eesmärgil, milleks need koguti, ning igal juhul hiljemalt 30 päeva möödumisel kolmanda riigi kodaniku ümberasustamisest.
6. Ilma et see piiraks määruses (EL) 2016/679 sätestatud õigusi ja lisaks nimetatud määruse artiklis 13 osutatud teabele annavad käesoleva artikli lõike 1 kohaselt isikuandmeid edastavad varjupaigatugirühmades osalevad eksperdid kolmanda riigi kodanikele nende isikuandmete kogumise ajal määruse (EL) 2016/679 täitmise jälgimise ja jõustamise eest vastutava asjaomase järelevalveasutuse kontaktandmed.

Artikkel 33

Koostöö Taaniga

Varjupaigaamet hõlbustab operatiivkoostöö tegemist Taaniga, sealhulgas teabe ja parimate tavade vahetamist varjupaigaameti tegevusega seotud küsimustes.

Artikkel 34

Koostöö assotsieerunud riikidega

1. Varjupaigaameti tegevuses võivad osaleda Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits.
2. Islandi, Liechtensteini, Norra ja Šveitsi varjupaigaameti töös osalemise laad, ulatus ja viis määratakse kindlaks asjakohastes kokkulepetes. Need kokkulepped sisaldavad sätteid, mis käsitlevad osalemist varjupaigaameti algatustes, rahalist panust, osalemist haldusnõukogu koosolekutel ja töötajaid. Personaliküsimustes peavad kokkulepped olema kooskõlas Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) ning Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimustega (edaspidi „teenistustingimused“), mis on kehtestatud nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

*Artikkel 35***Koostöö kolmandate riikidega**

1. Varjupaigaamet hõlbustab ja julgustab liidu välispoliitika raames ja koostöös Euroopa välisteenistusega oma ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist operatiivkoostööd varjupaigaameti tegevusega seotud küsimustes, sealhulgas põhiõiguste kaitse vallas. Varjupaigaamet ja liikmesriigid edendavad ja järgivad liidu õiguse osaks olevaid norme ja standardeid ka kolmandate riikide territooriumil tegutsedes.
2. Varjupaigaamet võib teha liidu delegatsioonide toetusel ja koordineerimisel koostööd käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes pädevate kolmandate riikide ametiasutustega, eelkõige selleks, et edendada liidu varjupaigas-tandardeid, aidata kolmandaid riike nende enda varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide asjatundlikkuse ja suutlikkuse suurendamisel ning piirkondlike arengu- ja kaitseprogrammide ja muude meetmete elluviimisel. Varjupaigaamet võib teha sellist koostööd töökorra raames, mis on kõnealuste asutustega kokku lepitud kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga. Haldusnõukogu teeb otsuse töökorra kohta, mille komisjon peab eelnevalt heaks kiitma. Varjupaigaamet teavitab enne töökorras kokkuleppimist sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu.
3. Kolmandate riikidega tehtava koostöös raames võib varjupaigaamet abistada liikmesriiki ümberasustamiskavade elluviimisel, kui liikmesriik seda taotleb.
4. Varjupaigaamet osaleb asjakohasel juhul liidu välispoliitika raames liidu poolt kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvaheliste lepingute rakendamisel ning käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.
5. Varjupaigaamet võib saada liidult rahalisi vahendeid vastavalt liidu välispoliitikat toetavate asjakohaste õigusaktide sätetele. Varjupaigaamet võib käivitada ja rahastada kolmandates riikides käesoleva määrusega reguleeritud küsimustega seotud tehnilise abi projekte.
6. Varjupaigaamet teavitab Euroopa Parlamenti käesoleva artikli kohasest tegevusest artiklis 69 osutatud iga-aastases aruandes varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus. Aruanne sisaldab ka hinnangut koostööle kolmandate riikidega.

*Artikkel 36***Kontaktametnikud kolmandates riikides**

1. Varjupaigaamet võib suunata oma töötajate seast valitud eksperte kolmandatesse riikidesse kontaktametnikena. Kontaktametnikele tuleb kolmandates riikides nende ülesannete täitmise ajal tagada parim võimalik kaitse. Kontaktametnikud suunatakse ainult sellistesse kolmandatesse riikidesse, mille rände- ja varjupaigaküsimuste korraldamise tavad vastavad eranditult inimõiguste standarditele.
2. Liidu välispoliitika raames suunatakse kontaktametnikud eelkõige neisse kolmandatesse riikidesse, mis on artiklis 5 osutatud varjupaigavaldkonna olukorda käsitleva teabe analüüsi alusel varjupaigataotlustega seotud rände päritolu- või transiidiriikideks. Kontaktametnike suunamise kinnitab haldusnõukogu.
3. Kooskõlas liidu õigusega ja täielikult põhiõigusi järgides kuulub kontaktametnike ülesannete hulka kontaktide loomine ja säilitamine selle kolmanda riigi pädevate asutustega, kuhu nad on suunatud, eesmärgiga koguda teavet ja aidata kaasa kaitsevajadust arvestava rändehalduse loomisele ning asjakohasel juhul teha kaitset vajavatele isikutele paremini kättesaadavaks liitu sisenemise seaduslikud viisid, sealhulgas ümberasustamise. Kontaktametnikud teevad tihedat koostööd liidu delegatsioonidega ning asjakohasel juhul rahvusvaheliste organisatsioonide ja asutuste, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga.

4. Enne, kui varjupaigaamet teeb otsuse suunata kolmandasse riiki kontaktametnik, on vaja komisjoni arvamust. Euroopa Parlamenti teavitatakse sellest täielikult ja viivitamata.

Artikkel 37

Koostöö liidu organite ja asutustega

1. Varjupaigaamet teeb koostööd liidu organite ja asutuste, eelkõige justiits- ja siseasjade valdkonna organite ja asutustega, kelle tegevus on seotud varjupaigaameti tegevusvaldkonnaga ja kes on pädevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.
2. Lõikes 1 osutatud koostöö nimetatud lõikes osutatud liidu organite ja asutustega toimub kokkulepitud töökorra raames, mille komisjon peab eelnevalt heaks kiitma. Varjupaigaamet teavitab igast kokkulepitud töökorra Euroopa Parlamenti ja nõukogu.
3. Lõikes 1 osutatud koostööga luuakse liidu asjakohaste organite ja asutuste seas koostoime ja välditakse jõupingutuste dubleerimist seoses tööga, mida iga liidu organ või asutus oma volituste alusel teeb.

Artikkel 38

Koostöö ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja muude rahvusvaheliste organisatsioonidega

Varjupaigaamet teeb käesoleva määrusega reguleeritud valdkondades koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga, asjaomaste organisatsioonidega kokkulepitud töökorra raames ning kooskõlas aluslepingutega ja asjaomaste organisatsioonide pädevust käsitlevate sätetega. Haldusnõukogu teeb otsuse töökorra kohta, mille komisjon peab eelnevalt heaks kiitma. Varjupaigaamet teavitab igast töökorra Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

8. PEATÜKK

VARJUPAIGAAMETI ÜLESEHITUS

Artikkel 39

Haldus- ja juhtimisstruktuur

Varjupaigaameti haldus- ja juhtimisstruktuur on järgmine:

- a) haldusnõukogu, kes täidab artiklis 41 sätestatud ülesandeid;
- b) tegevdirektor, kes täidab artiklis 47 sätestatud kohustusi;
- c) tegevdirektori asetäitja, nagu on ette nähtud artiklis 48;
- d) põhiõiguste varjupaigaametnik, nagu on ette nähtud artiklis 49, ja
- e) nõuandefoorum, nagu on ette nähtud artiklis 50.

Artikkel 40

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukokku kuulub üks esindaja igast liikmesriigist ja kaks komisjoni esindajat. Kõigil neil esindajatel on hääleõigus.
2. Haldusnõukogus on üks ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti esindaja. Sellel esindajal hääleõigust ei ole.

3. Igal haldusnõukogu liikmel on asendusliige. Asendusliige esindab haldusnõukogu liiget selle puudumise korral.
4. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed nimetatakse ametisse vastavalt nende varjupaigalastele teadmiste ja kogemuste, võttes arvesse asjakohaseid juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi. Kõik osalised püüavad saavutada meeste ja naiste tasakaalustatud esindatuse haldusnõukogus.
5. Haldusnõukogu liikmete ametiaeg on neli aastat. Ametiaega saab pikendada. Ametiaja lõppemise või varjupaigaametist lahkumise korral jäävad liikmed ametisse kuni nende ametiaja pikendamiseni või nende asendamiseni.

Artikkel 41

Haldusnõukogu ülesanded

1. Haldusnõukogu annab varjupaigaametile üldise tegevussuuna ja tagab varjupaigaameti ülesannete täitmise. Haldusnõukogu teeb eelkõige järgmist:
 - a) võtab oma hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega vastu varjupaigaameti aastaeelarve ja täidab kooskõlas 9. peatükiga muid varjupaigaameti eelarvega seotud ülesandeid;
 - b) võtab vastu varjupaigaameti iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande, edastab selle iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning avalikustab selle;
 - c) võtab vastavalt artiklile 56 vastu varjupaigaameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
 - d) võtab vastu kõik otsused, mis on vajalikud varjupaigaameti käesolevas määruses sätestatud volituste täitmiseks;
 - e) võtab vastu kelmuste ja pettuste vastase strateegia, mis on proportsionaalne kelmuste ja pettuste ohuga, võttes arvesse strateegia osana rakendatavate meetmete kulusid ja kasulikkust;
 - f) võtab vastu reeglid oma liikmete huvide konflikti vältimiseks ja lahendamiseks;
 - g) võtab vajaduste analüüsi põhjal vastu artikli 2 lõikes 2 osutatud teavitamis- ja levitamiskavad ning ajakohastab neid korrapäraselt;
 - h) võtab vastu oma töökorra;
 - i) rakendab vastavalt lõikele 2 varjupaigaameti töötajate suhtes volitusi, mis on antud ametisse nimetavale asutusele personalieeskirjadega ning töölepinguid sõlmivale asutusele teenistustingimustega (edaspidi „ametisse nimetava asutuse volitused“);
 - j) võtab vastu asjakohased rakendusreeglid personalieeskirjade ning teenistustingimuste jõustamiseks kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110;
 - k) nimetab ametisse tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitja, teostab tema üle distsiplinaarvõimu ja asjakohasel juhul pikendab tema ametiaega või tagandab ta ametist vastavalt artiklile 46 või 48;
 - l) nimetab tegevdirektori esitatud kandidaatide seast ametisse põhiõiguste ametniku, järgides personalieeskirju ja teenistustingimusi;
 - m) nimetab personalieeskirju ja teenistustingimusi järgides ametisse paararvepidaja, kes on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatu;
 - n) võtab vastavalt artiklile 69 vastu iga-aastase aruande varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus;
 - o) teeb kõik otsused käesolevas määruses sätestatud teabesüsteemide, sealhulgas artikli 9 lõike 2 punktis b osutatud teabeportaali edasiarendamise kohta;
 - p) võtab vastu määruse (EÜ) nr 1049/2001 üksikasjalikud kohaldamisreeglid vastavalt käesoleva määruse artiklile 63;

- q) võtab meetmed, mida varjupaigaamet rakendab määruse (EL) 2018/1725 kohaldamiseks, sealhulgas meetmed varjupaigaameti andmekaitseametniku ametisse nimetamiseks;
- r) kehtestab vastavalt artiklile 60 varjupaigaameti personalipoliitika;
- s) võtab vastavalt artiklile 42 igal aastal vastu varjupaigaameti programmdokumendi;
- t) teeb kõik otsused varjupaigaameti sisestruktuuride loomise ja vajaduse korral nende muutmise kohta;
- u) tagab sise- ja välisauditi aruannetest ja hinnangutest, samuti Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlustest tulenevate järelduste ja soovitude suhtes asjakohaste järelmeetmete võtmise;
- v) võtab vastavalt artikli 13 lõikele 2 vastu standardid, näitajad, suunised ja parimad tavad, mille varjupaigaamet on välja töötanud;
- w) kinnitab vastavalt artikli 11 lõigetele 2 ja 4 päritoluriigi teavet käsitlevad juhised ja nende juhiste läbivaatamise või ajakohastamise;
- x) võtab vastu otsuse, millega kehtestatakse artiklis 14 osutatud seiremehhanismi ühtne metoodika;
- y) võtab artikli 15 lõike 1 kohaselt vastu Euroopa ühise varjupaigasüsteemi operatiivse ja tehnilise kohaldamise seire kava;
- z) võtab vastavalt artikli 15 lõikele 4 vastu seire tulemusel esitatud soovitusel;
- aa) teeb vastavalt artikli 19 lõigetele 2 ja 6 otsuse varjupaigatugirühmade ja varjupaigaekspertide reservnimekirja jaoks kättesaadavaks tehtavate ekspertide profiili ja koguarvu kohta;
- ab) võtab vastu strateegia, mis käsitleb suhteid kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega varjupaigaameti pädevusse kuuluvates küsimustes, ja koos komisjoniga töökorra kõnealuse strateegia elluviimiseks;
- ac) lubab määrata kindlaks ja kinnitab töökorra vastavalt artiklitele 35, 37 ja 38.

2. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 vastu otsuse, mis põhineb personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja teenistustingimuste artiklil 6 ning millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse volitused tegevdirektorile ja kehtestatakse tingimused, mille alusel võib ametisse nimetava asutuse volituste delegeerimise peatada. Tegevdirektoril on õigus need ametisse nimetava asutuse volitused edasi delegeerida.

Erandlike asjaolude korral võib haldusnõukogu teha otsuse tegevdirektorile delegeeritud ja tegevdirektori poolt edasi delegeeritud ametisse nimetava asutuse volitused ajutiselt peatada ning täita neid volitusi ise või delegeerida need ühele oma liikmetest või mis tahes töötajale peale tegevdirektori.

3. Haldusnõukogu võib moodustada väikesearvulise juhatuse, kes aitab haldusnõukogul ja tegevdirektoril valmistada ette haldusnõukogu otsuseid, programme ning tegevust. Juhatuse võib vajaduse korral teha teatavaid esialgseid kiireloomulisi otsuseid haldusnõukogu eest, eelkõige haldusküsimustes. Juhatuse ei tohi võtta vastu otsuseid, mille puhul on vaja haldusnõukogu liikmete kahekolmandikulist või kolmeneljandikulist hääletamust. Haldusnõukogu võib delegeerida juhatusele teatavad selgelt määratud ülesanded, eriti juhul, kui selline delegeerimine tõhustab varjupaigaameti tegevust. Haldusnõukogu ei tohi delegeerida juhatusele ülesandeid, millega seotud otsuste puhul on vaja haldusnõukogu liikmete kahekolmandikulist või kolmeneljandikulist hääletamust. Juhatuse moodustamiseks võtab haldusnõukogu vastu juhatuse kodukorra. Kodukorras määratakse eelkõige kindlaks juhatuse koosseis ja ülesanded.

Artikkel 42

Mitmeaastased programmid ja iga-aastased tööprogrammid

1. Haldusnõukogu saadab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile iga aasta 31. jaanuariks mitmeaastast programmi ja iga-aastast tööprogrammi sisaldava programmdokumendi projekti, võttes aluseks tegevdirektori esitatud projekti. Ühtlasi saadab haldusnõukogu Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile programmdokumendi projekti kõik hilisemad ajakohastatud versioonid.

Haldusnõukogu võtab oma hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega iga aasta 30. novembriks vastu programmdokumendi, võttes arvesse komisjoni arvamust ja olles mitmeaastase programmi puhul konsulteerinud Euroopa Parlamendiga. Haldusnõukogu edastab programmdokumendi Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

Programmdokument muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist ja vajaduse korral kohandatakse seda vastavalt.

2. Mitmeaastases programmis esitatakse keskmise ja pika aja üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemuslikkuse näitajad. Mitmeaastases programmis esitatakse ka vahendite eraldamise programm, mis hõlmab mitmeaastast eelarvet ja töötajate arvu.

Mitmeaastases programmis määratakse kindlaks strateegilised sekkumisvaldkonnad ning selgitatakse, mida tuleb programmi eesmärkide saavutamiseks teha. Mitmeaastane programm sisaldab strateegiat, mis käsitleb suhteid artiklites 35 ja 38 osutatud kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, selle strateegiaga seotud meetmeid, ning selles täpsustatakse strateegiaga seotud vahendeid.

Mitmeaastane programm viiakse ellu iga-aastaste tööprogrammide kaudu. Mitmeaastast programmi ajakohastatakse igal aastal ja asjakohasel juhul, eriti artiklis 70 osutatud hindamise tulemuste arvesse võtmiseks.

3. Iga-aastane tööprogramm sisaldab üksikasjalikke eesmärgi ja oodatavaid tulemusi, sealhulgas tulemusnäitajaid. Samuti sisaldab iga-aastane tööprogramm rahastatavate meetmete kirjeldust ning viidet iga tegevuse jaoks eraldatavate finants- ja inimressursside kohta kooskõlas tegevuspõhise eelarvestamise ja juhtimise põhimõtetega. Iga-aastane tööprogramm on kooskõlas lõikes 2 osutatud mitmeaastase programmiga. Iga-aastases tööprogrammis osutatakse selgelt ülesannetele, mis võrreldes eelmise eelarveaastaga on lisatud või välja jäetud või mida on muudetud.

4. Kui varjupaigaametile antakse mõni uus ülesanne, muudab haldusnõukogu iga-aastast tööprogrammi.

Kõik iga-aastase tööprogrammi olulised muudatused kinnitatakse sama korra kohaselt kui algne iga-aastane tööprogramm. Haldusnõukogu võib delegeerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis mitteolulisi muudatusi.

Artikkel 43

Haldusnõukogu eesistuja

1. Haldusnõukogu valib oma hääleõiguslike liikmete hulgast eesistuja ja eesistuja asetäitja. Eesistuja ja eesistuja asetäitja valitakse haldusnõukogu hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.

Eesistuja asetäitja asendab eesistujat automaatselt juhul, kui eesistujal ei ole võimalik oma kohustusi täita.

2. Eesistuja ja eesistuja asetäitja ametiaeg on neli aastat, mida võib pikendada ühe korra. Kui nende liikmesus haldusnõukogus lõppeb mis tahes ajal nende ametiaja jooksul, lõppeb nende ametiaeg automaatselt samal päeval.

Artikkel 44

Haldusnõukogu koosolekud

1. Haldusnõukogu koosolekud kutsub kokku eesistuja.

2. Tegevdirektor osaleb haldusnõukogu aruteludes hääleõiguseta.

3. ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti esindaja ei osale koosolekutel, kus haldusnõukogu täidab artikli 41 lõike 1 punktis e, f, i, j, k, p, r, s, t või u või artikli 41 lõikes 2 sätestatud ülesandeid ning kui haldusnõukogu otsustab teha rahalised vahendid kättesaadavaks sellise ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti tegevuse rahastamiseks, mis võimaldab varjupaigaametil saada osa ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti varjupaigalaasest oskusteabest, nagu on sätestatud artiklis 52.
4. Haldusnõukogul on aastas vähemalt kaks korralist koosolekut. Lisaks tuleb haldusnõukogu kokku eesistuja algatusel, komisjoni taotlusel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotlusel.
5. Haldusnõukogu võib kutsuda oma koosolekutele vaatlejatena isikuid, kelle seisukoht võib olla huvipakkuv.
6. Taanit kutsutakse saatma oma esindaja haldusnõukogu koosolekutele.
7. Haldusnõukogu liikmed ja asendusliikmed võivad vastavalt haldusnõukogu kodukorrale kasutada koosolekutel nõustajate või ekspertide abi.
8. Sekretariaaditeenust osutab haldusnõukogule varjupaigaamet.

Artikkel 45

Haldusnõukogu hääletuskord

1. Kui ei ole sätestatud teisiti, teeb haldusnõukogu otsused oma hääleõiguslike liikmete absoluutse hääleteenamusega.
2. Igal hääleõiguslikul liikmel on üks hääl. Hääleõigusega liikme puudumise korral võib tema eest hääletada tema asendusliige.
3. Eesistuja osaleb hääletamisel.
4. Tegevdirektor ei osale hääletamisel.
5. Nende liikmesriikide esindajad, kes varjupaigaküsimusi käsitlevat liidu õigustikku täielikult ei kohalda, ei osale hääletusel selliste tegevusstandardite, näitajate, suuniste ja parimate tavade vastuvõtmiseks, mis on seotud üksnes liidu varjupaigalaase õigusaktiga, mis ei ole nende esindatavate liikmesriikide suhtes siduv.
6. Haldusnõukogu kodukorraga kehtestatakse üksikasjalikum hääletuskord, eelkõige asjaolud, mille korral üks liige võib tegutseda teise liikme nimel.

Artikkel 46

Tegevdirektor

1. Tegevdirektor kuulub töötajaskonda ja võetakse tööle teenistustingimuste artikli 2 punkti a alusel varjupaigaameti ajutise teenistujana.
2. Komisjon esitab tegevdirektori ametikohale vähemalt kolm kandidaati nimekirja alusel, mis on koostatud pärast seda, kui *Euroopa Liidu Teatajas* ning vajaduse korral muus ajakirjandusväljaandes või veebilehel on avaldatud teade vaba ametikoha kohta.
3. Tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu, võttes arvesse kandidaadi pädevust, dokumenteeritud kõrgetasemelist haldus- ja juhtimisoskust ning rände- ja varjupaigavaldkonnas kõrgel tasemel saadud asjakohaseid erialaseid kogemusi. Enne ametisse nimetamist kutsutakse komisjoni esitatud kandidaadid esinema Euroopa Parlamendi pädeva(te) komisjoni(de) ette ning vastama komisjoniliikmete küsimustele.

Pärast esinemist võtab Euroopa Parlament vastu arvamuse, kus esitab oma seisukohad, ja võib teatada, millist kandidaati ta eelistab.

Haldusnõukogu määrab tegevdirektori ametisse, võttes arvesse teises lõigus osutatud Euroopa Parlamendi arvamust.

Kui haldusnõukogu otsustab ametisse nimetada muu kandidaadi kui selle, keda eelistas Euroopa Parlament, teavitab haldusnõukogu Euroopa Parlamenti ja nõukogu kirjalikult sellest, kuidas Euroopa Parlamendi arvamust arvesse võeti.

Tegevdirektoriga lepingu sõlmimisel esindab varjupaigaametit haldusnõukogu eesistuja.

4. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Selle aja lõpus koostab komisjon hinnangu, milles võetakse arvesse tegevdirektori tegevuse tulemuslikkuse hindamist ning varjupaigaameti edasisi ülesandeid ja probleeme.

5. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 4 osutatud hinnangut, võib haldusnõukogu pikendada tegevdirektori ametiaega üks kord kuni viieks aastaks.

6. Haldusnõukogu teavitab Euroopa Parlamenti, kui ta kavatseb tegevdirektori ametiaega pikendada. Ühe kuu jooksul enne sellist pikendamist võidakse tegevdirektor kutsuda esinema Euroopa Parlamendi pädeva(te) komisjoni(de) ette ja vastama komisjoniliikmete küsimustele.

7. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei või ametiaja lõppedes osaleda sama ametikoha puhul korraldatavas uues valikumenetluses.

8. Tegevdirektori võib ametist tagandada üksnes otsusega, mille haldusnõukogu teeb komisjoni ettepaneku alusel.

9. Haldusnõukogu teeb tegevdirektori ametisse nimetamise, ametiaja pikendamise ja ametist tagandamise otsused oma hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise hääleteenamusega.

Artikkel 47

Tegevdirektori ülesanded

1. Tegevdirektor juhib varjupaigaametit. Tegevdirektor annab aru haldusnõukogule.

2. Ilma et see piiraks komisjoni ja haldusnõukogu volitusi, on tegevdirektor oma ülesannete täitmisel sõltumatu ning ta ei taotle ega võta vastu juhiseid üheltki valitsuselt, institutsioonilt, isikult ega muult organilt.

3. Tegevdirektor annab Euroopa Parlamendile selle taotluse korral oma ülesannete täitmisest aru. Nõukogu võib kutsuda tegevdirektori oma ülesannete täitmisest aru andma.

4. Tegevdirektor on varjupaigaameti seaduslik esindaja.

5. Tegevdirektor vastutab käesoleva määrusega varjupaigaametile pandud ülesannete täitmise eest. Tegevdirektor eelkõige

a) juhib varjupaigaameti igapäevast tööd;

b) viib ellu haldusnõukogu otsuseid;

c) koostab artiklis 42 osutatud programmdokumendid ja esitab need pärast komisjoniga konsulteerimist haldusnõukogule;

d) viib artiklis 42 osutatud programmdokumendid ellu ja annab haldusnõukogule nende elluviimisest aru;

e) koostab varjupaigaameti iga-aastased konsolideeritud tegevusaruanded ja esitab need haldusnõukogule vastuvõtmiseks;

- f) koostab sise- või välisauditi aruannete ja hindamiste ning OLAFi juurdluste järelduste kohaste järelmeetmete võtmiseks tegevuskava ning annab kaks korda aastas komisjonile ning korrapäraselt haldusnõukogule ja asjakohasel juhul juhatusele aru tehtud edusammudest;
- g) ilma et see piiraks OLAFi juurdluspädevust, kaitseb liidu finantshuve, kohaldades kelmuste ja pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks ennetusmeetmeid, tehes tulemuslikke kontrolle, nõudes õigusnormide rikkumise avastamise korral sisse valesti makstud summad ning kohaldades asjakohasel juhul tulemuslikke, proportsionaalseid ning hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi;
- h) koostab varjupaigameti kelmuste ja pettuste vastase strateegia ning esitab selle haldusnõukogule heakskiitmiseks;
- i) koostab varjupaigameti suhtes kohaldatavate finantsreeglite eelnõu;
- j) koostab artikli 53 kohase varjupaigameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning täidab varjupaigameti eelarvet;
- k) rakendab varjupaigameti töötajate suhtes artiklis 60 sätestatud volitusi;
- l) teeb kõik otsused käesolevas määruses sätestatud teabesüsteemide, sealhulgas artikli 9 lõike 2 punktis b osutatud teabeportaali juhtimise kohta;
- m) teeb kõik otsused varjupaigameti sisestruktuuride haldamise kohta;
- n) koostab artiklis 9 osutatud aruandeid olukorra kohta kolmandates riikides;
- o) esitab vastavalt artikli 11 lõikele 2 haldusnõukogule ühise analüüsi ja juhised;
- p) moodustab artiklites 14 ja 15 sätestatud eesmärkidel ekspertide rühmad varjupaigameti enda, komisjoni ja asjakohasel juhul liikmesriikide ekspertidest ning vaateajatena ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti esindajatest;
- q) algatab artikli 15 lõike 2 kohase seire;
- r) esitab vastavalt artikli 15 lõigetele 3 ja 4 asjaomasele liikmesriigile ja seejärel haldusnõukogule seire järeldused ja soovitusel projektid;
- s) annab vastavalt artikli 4 lõikele 5 aru haldusnõukogule ja komisjonile;
- t) hindab, kiidab heaks ja koordineerib operatiiv- ja tehnilise abi taotlusi vastavalt artikli 16 lõikele 1 ja artiklile 20;
- u) tagab artiklis 18 osutatud tegevusplaanide elluviimise;
- v) tagab vastavalt artikli 21 lõikele 1 rändehalduse tugirühmades toimuva varjupaigameti tegevuse kooskõlastamise komisjoni ning liidu muude asjakohaste organite ja asutustega;
- w) tagab artikli 22 lõikes 2 osutatud nõukogu otsuste rakendamise;
- x) otsustab vastavalt artikli 23 lõikele 2, konsulteerides haldusnõukoguga, tehniliste seadmete soetamise või rentimise üle;
- y) esitab vastavalt artiklile 49 lõikele 1 põhiõiguste ametniku ametikoha kandidaatide nimekirja;
- z) nimetab vastavalt artikli 25 lõikele 2 ametisse varjupaigameti koordineeriva ametniku.

Artikkel 48

Tegevdirektori asetäitja

1. Tegevdirektori asetäitja abistab tegevdirektorit artikli 47 lõikes 5 osutatud ülesannete täimisel ja varjupaigameti juhtimisel. Kui tegevdirektor puudub või ei saa oma kohustusi täita, täidab tema ülesandeid tegevdirektori asetäitja.

2. Tegevdirektori asetäitja nimetab ametisse haldusnõukogu tegevdirektori ettepaneku alusel. Tegevdirektori asetäitja ametissenimetamisel võetakse arvesse tema pädevust, asjakohast haldus- ja juhtimisoskust ning asjakohaseid erialaseid kogemusi varjupaiga valdkonnas. Tegevdirektor esitab tegevdirektori asetäitja ametikohale vähemalt kolm kandidaati. Haldusnõukogul on õigus tegevdirektori ettepanekul tegevdirektori asetäitja ametiaega pikendada või tegevdirektori asetäitja ametist kõrvaldada. Tegevdirektori asetäitja suhtes kohaldatakse artikli 46 lõikeid 1, 4, 7 ja 9 *mutatis mutandis*.

Artikkel 49

Põhiõiguste ametnik

1. Põhiõiguste ametniku nimetab ametisse haldusnõukogu, tehes valiku tegevdirektori esitatud kandidaatide seast. Põhiõiguste ametnikul peab olema põhiõiguste ja varjupaigaküsimuste valdkonnas vajalik kvalifikatsioon ja kogemused.
2. Põhiõiguste ametnik on oma ülesannete täitmisel sõltumatu ning annab aru otse haldusnõukogule.
3. Põhiõiguste ametniku ülesanne on tagada, et varjupaigaamet järgiks kogu oma tegevuses põhiõigusi, ning edendada põhiõiguste järgimist varjupaigaameti poolt. Lisaks vastutab põhiõiguste ametnik artiklis 51 osutatud kaebuste lahendamise mehhanismi rakendamise eest.
4. Põhiõiguste ametnik teeb koostööd nõuandefoorumiga.
5. Põhiõiguste ametnikuga konsulteeritakse muu hulgas artiklis 18 osutatud tegevuskavade, varjupaigaameti antava operatiiv- ja tehnilise abi hindamise, artiklis 58 osutatud käitumisjuhendi ning artikli 8 lõikes 3 osutatud Euroopa varjupaigateemalise koolituskava küsimustes. Põhiõiguste ametnikul on juurdepääs kogu põhiõiguste järgimist käsitlevale teabele seoses varjupaigaameti kogu tegevusega, muu hulgas tänu külastustele, mida ta korraldab asjaomase liikmesriigi nõusolekul kohtadesse, kus toimub varjupaigaameti operatiivtegevus.

Artikkel 50

Nõuandefoorum

1. Varjupaigaamet jätkab tihedat suhtlemist asjakohaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja pädevate organitega, kes tegutsevad varjupaigapoliitika valdkonnas kohalikul, piirkondlikul, riigi, liidu või rahvusvahelisel tasandil. Selleks loob varjupaigaamet nõuandefoorumi.
2. Nõuandefoorum on mehhanism teabevahetuseks ja teadmiste jagamiseks. Nõuandefoorum tagab varjupaigaameti ning lõikes 1 osutatud asjakohaste organisatsioonide ja organite tiheda suhtluse.
3. Varjupaigaamet kutsub nõuandefoorumis liikmetena osalema Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametit ning muid lõikes 1 osutatud asjaomaseid organisatsioone ja organeid.

Haldusnõukogu määrab tegevdirektori ettepaneku alusel kindlaks nõuandefoorumi, sealhulgas temaatiliste või geograafiliste nõuanderühmade koosseisu, ning nõuandefoorumile teabe edastamise tingimused. Nõuandefoorum määrab pärast haldusnõukogu ja tegevdirektoriga konsulteerimist kindlaks oma töömeetodid, mis hõlmavad ka temaatilisi või piirkondlikke tööühmi, kus seda peetakse vajalikuks ja kasulikuks.

4. Nõuandefoorum nõustab tegevdirektorit ja haldusnõukogu varjupaigaga seotud küsimustes vastavalt varjupaigaameti konkreetsetele vajadustele tema töös kindlaksmääratud prioriteetsetes valdkondades.

5. Nõuandefoorum eelkõige

- a) esitab haldusnõukogule soovitusi seoses artiklis 42 osutatud iga-aastase ja mitmeaastase programmiga;
- b) annab haldusnõukogule tagasisidet ja soovitab järelmeetmeid, mida võtta seoses artiklis 69 osutatud iga-aastase aruandega, mis käsitleb varjupaigavaldkonna olukorda liidus, ning
- c) edastab tegevdirektorile ja haldusnõukogule konverentside, seminaride ja kohtumiste järeldused ja soovitused ning järeldused, milleni nõuandefoorumi liikmeks olevad organisatsioonid või organid on jõudnud varjupaigaameti tööga seotud uuringute või kohapealse töö käigus.

6. Nõuandefoorumiga konsulteeritakse artikli 57 lõikes 3 osutatud põhiõiguste strateegia, artiklis 58 osutatud käitumisjuhendi koostamise, vastuvõtmise ja rakendamise küsimustes, artiklis 51 osutatud kaebuste lahendamise mehhanismi loomise ning artikli 8 lõikes 3 osutatud Euroopa varjupaigategemalise koolituskava väljatöötamise küsimustes.

7. Nõuandefoorumi täiskogu tuleb kokku vähemalt kord aastas ning korraldab vajaduse korral temaatiliste või piirkondlike nõuanderühmade koosolekuid.

Artikkel 51

Kaebuste lahendamise mehhanism

1. Varjupaigaamet loob kaebuste lahendamise mehhanism, tagamaks põhiõiguste järgimise varjupaigaameti kogu tegevuses.

2. Iga isik, keda varjupaigatugirühma töös osaleva eksperdi tegevus vahetult mõjutab ning kes leiab, et tema põhiõigusi on selle tegevusega rikutud, või sellise isiku esindaja võib esitada varjupaigaametile kirjaliku kaebuse.

3. Vastuvõetavad on vaid põhjendatud kaebused, mis puudutavad konkreetseid põhiõiguste rikkumisi. Vastuvõetavaks ei loeta kaebusi, millega vaidlustatakse liikmesriigi ametiasutuse otsus konkreetse rahvusvahelise kaitse saamise taotluse kohta. Vastuvõetamatud on anonüümsed, solvavad, pahatahtlikud, alusetud, kiuslikud, oletuslikud või ebatäpsed kaebused.

4. Põhiõiguste ametnik vastutab varjupaigaameti saadud kaebuste menetlemise eest kooskõlas õigusega heale haldusele. Sel eesmärgil põhiõiguste ametnik

- a) kontrollib kaebuse vastuvõetavust,
- b) registreerib vastuvõetavad kaebused,
- c) edastab kõik registreeritud kaebused tegevdirektorile,
- d) edastab varjupaigatugirühmade töös osalevaid eksperte puudutavad kaebused nende päritoluliikmesriigile,
- e) teavitab liikmesriigis põhiõiguste valdkonnas pädevat asutust või organit kaebusest ning
- f) registreerib ja tagab varjupaigaameti või asjaomase liikmesriigi järelmeetmed.

5. Kui kaebus on vastuvõetav, teavitatakse kaebuse esitajat kooskõlas õigusega heale haldusele kaebuse registreerimisest, hindamise algatamisest ning sellest, et vastust võib oodata niipea, kui see kättesaadavaks tehakse. Kui kaebus edastatakse liikmesriigi asutusele või organile, antakse kaebuse esitajale selle asutuse või organi kontaktandmed. Vastuvõetamatu kaebuse korral teatatakse kaebuse esitajale, miks see on vastuvõetamatu, ning talle pakutakse võimaluse korral muid võimalusi oma murede lahendamiseks. Kõik otsused vormistatakse kirjalikult ja neid põhjendatakse.

6. Kui registreeritakse kaebus varjupaigameti töötaja kohta, tagab tegevdirektor põhiõiguste ametnikuga konsulteerides asjakohased järeloometmed, sealhulgas vajaduse korral distsiplinaarmetmed. Tegevdirektor teatab põhiõiguste ametnikule kindlaksmääratud aja jooksul, millised järeloometmed on varjupaigamet kaebuse alusel teinud ja milliseid järeloometmed, sealhulgas distsiplinaarmetmed on võetud.

7. Kui kaebus on seotud andmekaitsega, kaasab tegevdirektor ka varjupaigameti andmekaitseametniku. Põhiõiguste ametnik ja andmekaitseametnik koostavad kirjaliku vastastikuse mõistmise memorandumi, milles määratakse kindlaksm nende omavaheline ülesannete jaotus ja kuidas nad saadud kaebuste menetlemisel koostööd teevad.

8. Kui kaebus puudutab liikmesriigi eksperti, sealhulgas lähetatud riiklikku eksperti, tagab päritoluliikmesriik asjakohased järeloometmed, sealhulgas vajaduse korral distsiplinaarmetmed või muud liikmesriigi õiguse alusel võetavad meetmed. Asjaomane liikmesriik teatab põhiõiguste ametnikule kaebuse põhjal tehtud järeloomettest ja võetud järeloometmetest kindlaksmääratud aja jooksul ja vajaduse korral edaspidi regulaarselt. Kui päritoluliikmesriik aruannet ei esita, võtab varjupaigamet ise järeloometmed.

9. Kui leitakse, et liikmesriigi ekspert, sealhulgas lähetatud riiklik ekspert on rikkunud põhiõigusi või rahvusvahelise kaitsega seotud kohustusi, taotleb varjupaigameti tegevdirektor, et liikmesriik kõrvaldaks selle eksperti või lähetatud riikliku eksperti viivitamata varjupaigameti tegevusest. Kui varjupaigameti suunatud ekspert on rikkunud põhiõigusi või rahvusvahelise kaitsega seotud kohustusi, kõrvaldab tegevdirektor selle eksperti varjupaigameti tegevusest.

10. Põhiõiguste ametnik teatab tegevdirektorile ja haldusnõukogule, millised järeloometmed on varjupaigamet ja asjaomased liikmesriigid kaebuse põhjal teinud ja milliseid järeloometmed on võetud. Varjupaigamet lisab artiklis 69 osutatud iga-aastasessse aruandessse varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus teabe kaebuste lahendamise mehhanismi kohta.

11. Varjupaigamet ja põhiõiguste ametnik käsitlevad ja töötlevad kaebuses sisalduvaid isikuandmeid vastavalt määrusele (EL) 2018/1725. Liikmesriigid käsitlevad ja töötlevad kaebuses sisalduvaid isikuandmeid vastavalt määrusele (EL) 2016/679 või direktiivile (EL) 2016/680. Kaebuse esitamist käsitatakse kaebuse esitaja nõusolekuna, et varjupaigamet ja põhiõiguste ametnik võivad tema isikuandmeid töödelda määruse (EL) 2018/1725 artikli 5 lõike 1 punkti d tähenduses. Kaebuse esitajate huvide kaitse tagamiseks käsitleb põhiõiguste ametnik kaebusi konfidentsiaalselt, järgides liikmesriikide ja liidu õigust, välja arvatud juhul, kui kaebuse esitaja sõnaselgelt loobub oma õigusest konfidentsiaalsusele. Kui kaebuse esitaja loobub oma õigusest konfidentsiaalsusele, käsitatakse seda tema nõusolekuna, et põhiõiguste ametnik või varjupaigamet avaldab vajaduse korral seoses kaebuse sisuks oleva küsimusega tema isiku pädevatele asutustele või organitele.

9. PEATÜKK

FINANTSSÄTTED

Artikkel 52

Eelarve

1. Igaks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga, koostatakse varjupaigameti tulude ja kulude eelarvestus, mis esitatakse varjupaigameti eelarves.

2. Varjupaigameti eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

3. Ilma et see piiraks muid sissetulekuallikaid, koosnevad varjupaigameti tulud järgmistest vahenditest:

a) liidu üldeelarvesse kantud liidu toetus;

b) liidu rahalised vahendid eelarve kaudse täitmise või sihtotstarbeliste toetuste vormis kooskõlas varjupaigameti suhtes kohaldatavate finantsreeglitega ja liidu poliitikat toetavate asjakohaste õigusaktide sätetega;

- c) liikmesriikide võimalik vabatahtlik rahaline osalus;
 - d) assotsieerunud riikide võimalik rahaline osalus;
 - e) tasu väljaannete ja kõikide varjupaigaameti osutatavate teenuste eest.
4. Varjupaigaameti kulud hõlmavad töötajate töötasu, haldus- ja taristukulusid ning tegevuskulusid.

Artikkel 53

Eelarve koostamine

1. Tegevdirektor koostab igal aastal varjupaigaameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti, mis sisaldab ametikohtade loetelu, ning edastab selle haldusnõukogule.
2. Lõikes 1 osutatud tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti põhjal võtab haldusnõukogu vastu varjupaigaameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti.
3. Lõikes 2 osutatud varjupaigaameti tulude ja kulude eelarvestuse projekt esitatakse komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 31. jaanuariks.
4. Komisjon edastab eelarvestuse eelarvepädevatele institutsioonidele koos liidu üldeelarve projektiga.
5. Eelarvestuse alusel kannab komisjon liidu üldeelarve esialgsesse projekti arvestuslikud summad, mida ta peab ametikohtade loetelu jaoks vajalikuks, ja liidu üldeelarvest eraldatava toetuse suuruse ning esitab need vastavalt ELi toimimise lepingu artiklitele 313 ja 314 eelarvepädevatele institutsioonidele.
6. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad liidu poolt varjupaigaameti toetuseks eraldatavad assigneeringud.
7. Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu varjupaigaameti ametikohtade loetelu.
8. Varjupaigaameti eelarve võtab vastu haldusnõukogu. Varjupaigaameti eelarve on lõplik pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse varjupaigaameti eelarves vastavad kohandused.
9. Hoonetega seotud projektide suhtes, mis võivad märkimisväärselt mõjutada varjupaigaameti eelarvet, kohaldatakse delegeeritud määrust (EL) 2019/715.

Artikkel 54

Eelarve täitmine

1. Tegevdirektor vastutab varjupaigaameti eelarve täitmise eest.
2. Tegevdirektor edastab igal aastal eelarvepädevatele institutsioonidele kogu hindamismenetluse tulemuste seisukohast asjakohase teabe.

Artikkel 55

Raamatupidamisaruannete esitamine ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. Varjupaigaameti peaarvepidaja esitab eelarveaasta N + 1 1. märtsiks komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale eelarveaasta N esialgse raamatupidamisaruande.
2. Varjupaigaamet esitab eelarveaasta N + 1 31. märtsiks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale eelarveaasta N eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande.

Komisjoni peaarvpidaja edastab eelarveaasta N + 1 31. märtsiks kontrollikojale varjupaigaameti eelarveaasta N esialgse raamatupidamisaruande, mis on konsolideeritud komisjoni raamatupidamise aastaaruandega.

3. Kui tegevdirektor on saanud kontrollikojalt tähelepanekud varjupaigaameti esialgse raamatupidamise aastaaruande kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁶⁾ artiklile 246, koostab ta omal vastutusel varjupaigaameti eelarveaasta N lõpliku raamatupidamisaruande ja esitab selle haldusnõukogule arvamuse saamiseks.

4. Haldusnõukogu esitab oma arvamuse varjupaigaameti eelarveaasta N lõpliku raamatupidamisaruande kohta.

5. Tegevdirektor edastab eelarveaasta N + 1 1. juuliks eelarveaasta N lõpliku raamatupidamisaruande koos haldusnõukogu arvamusega Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale.

6. Eelarveaasta N lõplik raamatupidamisaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* eelarveaasta N + 1 15. novembriks.

7. Tegevdirektor saadab eelarveaasta N + 1 30. septembriks kontrollikojale vastuse kontrollikoja tähelepanekute kohta. Tegevdirektor saadab kõnealuse vastuse ka haldusnõukogule.

8. Kui Euroopa Parlament seda taotleb, esitab tegevdirektor talle kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 261 lõikega 3 kogu vajaliku teabe, et asjaomast eelarveaastat käsitlev eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus sujuks tõrgeteta.

9. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse teinud nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament enne 15. maid eelarveaastal N + 2 heakskiidu tegevdirektori tegevusele eelarveaasta N eelarve täitmisel.

Artikkel 56

Finantsreeglid

1. Varjupaigaameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid võtab vastu haldusnõukogu pärast konsulteerimist komisjoniga. Finantsreeglid peavad olema vastavuses delegeeritud määrusega (EL) 2019/715, välja arvatud juhul, kui erandi tegemine sellest määrusest on konkreetselt vajalik varjupaigaameti tegevuseks ja komisjon on andnud selleks eelnevalt nõusoleku.

2. Varjupaigaamet võib anda kooskõlas käesoleva määrusega või määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunkti iv kohaste komisjoni volituste alusel toetusi käesoleva määruse artiklis 2 osutatud ülesannete täitmiseks ja kasutada raamlepinguid. Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 asjaomaseid sätteid.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

10. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 57

Põhiõiguste kaitse ja põhiõiguste strateegia

1. Varjupaigaamet tagab oma käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel põhiõiguste kaitse vastavalt asjaomasele liidu õigusele, sealhulgas hartale, ning asjaomasele rahvusvahelisele õigusele, eelkõige 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsioonile, mida on muudetud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel on liikmesriikide esmane kohus kaitsta lapse parimaid huve.
3. Varjupaigaamet võtab vastu ja rakendab põhiõiguste ametniku ettepanekul põhiõiguste strateegia, et tagada varjupaigaameti kogu tegevuses põhiõiguste järgimine.

Artikkel 58

Käitumisjuhend

Varjupaigaamet töötab välja ja võtab vastu käitumisjuhendi, mida kohaldatakse varjupaigatugirühmades osalevate kõigi ekspertide suhtes, ning rakendab seda. Käitumisjuhendis nähakse ette kord õigusriigi põhimõtete ja põhiõiguste järgimise tagamiseks, pöörates erilist tähelepanu lastele, saatjata alaealistele ja teistele kaitsetus olukorras olevatele isikutele.

Artikkel 59

Õiguslik seisund

1. Varjupaigaamet on liidu asutus. Varjupaigaamet on juriidiline isik.
2. Varjupaigaametil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele antakse juriidilistele isikutele. Eelkõige võib varjupaigaamet omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaliseks.
3. Varjupaigaamet on operatiiv- ja tehnilistes küsimustes sõltumatu.
4. Varjupaigaametit esindab tegevdirektor.
5. Varjupaigaameti asukoht on Malta.

Artikkel 60

Töötajad

1. Varjupaigaameti töötajate suhtes kohaldatakse personalieeskirju ja teenistustingimusi ning nende personalieeskirjade ja teenistustingimuste täitmise tagamiseks liidu institutsioonide kokkuleppel vastu võetud norme.
2. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 kõnealuste personalieeskirjade ning teenistustingimuste jõustamiseks vastu asjakohased rakendusreeglid.
3. Varjupaigaamet kasutab oma töötajate suhtes volitusi, mis on antud ametisse määravale asutusele.
4. Varjupaigaamet võib kasutada riikide lähetatud eksperte või muid varjupaigaameti väliseid töötajaid. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles sätestatakse reeglid riikide ekspertide varjupaigaametisse lähetamise kohta.

5. Varjupaigaamet võib palgata töotajaid kohapealseks tööks liikmesriikides.

Artikkel 61

Privileegid ja immunitetid

Varjupaigaameti ja selle töötajate suhtes kohaldatakse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta.

Artikkel 62

Keelte kasutamise kord

1. Varjupaigaameti suhtes kohaldatakse nõukogu määruse nr 1 ⁽²⁷⁾ sätteid.
2. Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 342 alusel vastu võetud otsuste kohaldamist, koostatakse varjupaigaameti iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne ja artiklis 42 osutatud programmdokumendid kõikides liidu institutsioonide ametlikes keeltes.
3. Varjupaigaameti toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

Artikkel 63

Läbipaistvus

1. Varjupaigaameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001.
2. Varjupaigaamet võib edastada oma pädevusvaldkonda kuuluvates küsimustes omal algatusel teavet. Varjupaigaamet avalikustab iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ning tagab eelkõige selle, et üldsusele ja mis tahes huvitatud isikule antakse kiiresti objektiivset, usaldusväärset ja lihtsasti arusaadavat teavet varjupaigaameti töö kohta.
3. Haldusnõukogu võtab kuue kuu jooksul alates oma esimese koosoleku kuupäevast vastu lõigete 1 ja 2 kohaldamise üksikasjalikud reeglid.
4. Iga füüsiline või juriidiline isik võib pöörduda kirjalikult varjupaigaameti poole mis tahes liidu institutsioonide ametlikus keeles. Tal on õigus saada vastus samas keeles.
5. Otsuste suhtes, mille varjupaigaamet teeb määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 kohaselt, võib esitada kaebuse Euroopa Ombudsmanile või algatada menetluse Euroopa Liidu Kohtus vastavalt ELi toimimise lepingu artiklites 228 ja 263 sätestatud tingimustele.

Artikkel 64

Kelmuste ja pettuste vastane võitlus

1. Et hõlbustada võitlust kelmuste, pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu, kohaldatakse piiranguteta määrust (EL, Euratom) nr 883/2013. Varjupaigaamet ühineb 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb OLAFi sisejuurdusi, ja võtab vastu kõigi varjupaigaameti töötajate suhtes kohaldatavad asjakohased sätted, kasutades kõnealuse kokkuleppe lisas esitatud vormi.
2. Kontrollikojal on õigus auditeerida nii dokumentide põhjal kui ka kontrollida kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda varjupaigaamet on liidu vahenditest rahastanud.

⁽²⁷⁾ Nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385).

3. OLAF võib korraldada uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽²⁸⁾ sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas varjupaigaameti rahastatud toetuse andmise otsuse või toetuslepinguga seoses on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad varjupaigaameti ning kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelised töökorrad ning lepingud, toetuslepingud ja toetuse määramise otsused sätteid, mis annavad kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õiguse korraldada oma vastava pädevuse piires sellist auditeerimist ja uurimist.

Artikkel 65

Salastatud teabe ja salastamata tundliku teabe kaitset käsitlevad julgeolekunormid

1. Varjupaigaamet kohaldab komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443 ⁽²⁹⁾ ja (EL, Euratom) 2015/444 sätestatud komisjoni julgeolekunorme. Neid norme kohaldatakse muu hulgas salastatud teabe vahetamise, töötlemise ja säilitamise suhtes.

2. Varjupaigaamet kohaldab otsustes (EL, Euratom) 2015/443 ja (EL, Euratom) 2015/444 sätestatud salastamata tundliku teabe töötlemisega seotud julgeolekupõhimõtteid, nagu komisjon neid rakendab. Haldusnõukogu kehtestab meetmed nimetatud julgeolekupõhimõtete kohaldamiseks.

3. Salastatus ei takista teabe avaldamist Euroopa Parlamendile. Käesoleva määruse kohaselt Euroopa Parlamendile edastatud teabe ja dokumentide käitlemise puhul järgitakse Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel kohaldatavaid salastatud teabe edastamise ja käitlemise reegleid.

Artikkel 66

Vastutus

1. Varjupaigaameti lepingulist vastutust reguleerib asjaomase lepingu suhtes kohaldatav õigus.

2. Otsuse tegemine vastavalt varjupaigaameti sõlmitud lepingus sisalduvale vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

3. Lepinguvälise vastutuse korral heastab varjupaigaamet vastavalt liikmesriikide õigusaktide ühistele üldpõhimõtetele kogu kahju, mida varjupaigaameti osakonnad või töötajad on oma ülesannete täitmisel tekitanud.

4. Lõikes 3 osutatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine on Euroopa Liidu Kohtu pädevuses.

5. Varjupaigaameti töötajate isiklik vastutus varjupaigaameti ees on reguleeritud nende suhtes kohaldatavate personalieeskirjade või teenistustingimuste sätetega.

⁽²⁸⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽²⁹⁾ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41).

*Artikkel 67***Haldusjärelevalve**

Varjupaigaameti tegevust uurib vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 228 Euroopa Ombudsman.

*Artikkel 68***Peakorterileping ja tegutsemistingimused**

1. Vajalikud kokkulepped, milles käsitletakse varjupaigaametile asjaomases liikmesriigis antavaid ruume, selle liikmesriigi pakutavaid vahendeid ning kõnealuses liikmesriigis haldusnõukogu liikmete, varjupaigaameti töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatavaid erinorme, sätestatakse varjupaigaameti ja kõnealuse liikmesriigi vahelises peakorterilepingus. Peakorterileping sõlmitakse pärast haldusnõukogu heakskiidu saamist.
2. Liikmesriik, kus varjupaigaamet asub, tagab vajalikud tingimused varjupaigaameti tõrgeteta toimimiseks, sealhulgas mitmekeelse ja Euroopale orienteeritud koolihariduse ning asjakohase transpordiühenduse.

*Artikkel 69***Iga-aastane aruanne varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus**

Varjupaigaamet koostab iga-aastase aruande varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus. Varjupaigaamet edastab kõnealuse aruande haldusnõukogule, Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile ning tegevdirektor esitab selle Euroopa Parlamendile. Iga-aastane aruanne varjupaigavaldkonna olukorra kohta liidus avalikustatakse.

*Artikkel 70***Hindamine ja läbivaatamine**

1. Kolme kuu möödumisel määruse (EL) nr 604/2013 asendamisest esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hindamise tulemustega selle kohta, kas käesolevat määrust on vaja muuta, et tagada liidu õigusraamistiku sidusus ja sisemine järjepidevus, eelkõige seoses artiklis 14 osutatud seiremehhanismi käsitlevate sätetega, ning esitab asjakohasel juhul ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.
2. Komisjon tellib hiljemalt 20. jaanuariks 2025 ja seejärel iga viie aasta järel sõltumatu välishinnangu, mis käsitleb eeskätt varjupaigaameti tulemuslikkust oma eesmärkide saavutamisel ning volituste ja ülesannete täitmisel. Hinnata tuleb muu hulgas seda, kuidas varjupaigaameti tegevus mõjutab praktilist koostööd varjupaigaga seotud küsimustes ja hõlbustab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamist. Hindamisel võetakse igakülgset arvesse varjupaigaameti volituste raames tehtud edusamme, sealhulgas seda, kas erilise surve all olevate liikmesriikidega solidaarsuse ja vastutuse jagamise tagamiseks on vaja lisameetmeid.

Esimeses lõigus osutatud hindamise eesmärk on eelkõige välja selgitada võimalik vajadus muuta varjupaigaameti volitusi ja selliste võimalike muudatuste finantsmõju. Samuti kontrollitakse selle käigus, kas haldusstruktuur on varjupaigaameti ülesannete täitmiseks asjakohane. Hindamisel võetakse arvesse nii liidu kui ka liikmesriigi tasandi sidusrühmade seisukohti.

3. Komisjon saadab aruande lõikes 2 osutatud hindamise tulemustega koos oma järeldustega kõnealuse aruande kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ja haldusnõukogule.

4. Iga lõikes 2 osutatud teise hindamise käigus kaalub komisjon, kas varjupaigaameti tegevuse jätkumine on varjupaigaameti eesmärgi, volitusi ja ülesandeid arvesse võttes põhjendatud, ning võib teha ettepaneku käesolevat määrust vastavalt muuta või see kehtetuks tunnistada.

Artikkel 71

Üleminekusäte

Varjupaigaamet on omandiõiguse, lepingute, õiguslike kohustuste, töölepingute, finantskohustuste ja vastutuse osas EASO õigusjärglane. Eelkõige ei mõjuta käesolev määrus EASO töötajate õigusi ja kohustusi ning nende karjääri järjepidevus tagatakse kõigis aspektides.

Artikkel 72

Asendamine ja kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 439/2010 asendatakse nende liikmesriikide puhul, kelle suhtes on käesolev määrus siduv. Sellest tulenevalt tunnistatakse määrus (EL) nr 439/2010 kehtetuks.

Liikmesriikide puhul, kellele suhtes on käesolev määrus siduv, käsitatakse viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele viidetena käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 73

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 2 lõike 1 punkti q, artiklit 14 ning artikli 15 lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse alates 31. detsembrist 2023 ning artikli 15 lõikeid 4–8 ja artiklit 22 kohaldatakse alates määruse (EL) nr 604/2013 asendamise kuupäevast, välja arvatud juhul, kui nimetatud määrus asendatakse enne 31. detsembrist 2023, millisel juhul kohaldatakse neid sätteid alates 31. detsembrist 2023.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 15. detsember 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. LOGAR

I LISA

ARTIKLI 19 LÕIKES 6 OSUTATUD VARJUPAIGAEKSPERTIDE RESERVNIMEKIRJA KANTAVATE EKSPERTIDE ARV

Belgia	15
Bulgaaria	8
Tšehhi	8
Saksamaa	86
Eesti	6
Kreeka	25
Hispaania	46
Prantsusmaa	80
Horvaatia	5
Itaalia	40
Küpros	3
Läti	5
Leedu	6
Luksemburg	4
Ungari	10
Malta	4
Madalmaad	24
Austria	15
Poola	40
Portugal	7
Rumeenia	20
Sloveenia	5
Slovakkia	10
Soome	9
Rootsi	19
Kokku	500/500

II LISA

Vastavustabel

Määrus (EL) nr 439/2010	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikli 1 lõiked 1 ja 2
Artikli 2 lõige 1	Artikli 2 lõike 1 punkt a
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõike 1 punkt i
Artikli 2 lõige 3	–
Artikli 2 lõige 4	Artikli 1 lõige 3
Artikli 2 lõige 5	Artikli 4 lõige 3
Artikli 2 lõige 6	–
–	Artikli 2 lõige 1, välja arvatud punktid a, e, i, k, l, r ja s
–	Artikli 2 lõige 2
–	Artikkel 3
Artikkel 3	Artikli 4 lõige 4
–	Artikli 4 lõiked 1, 2 ja 5
Artikli 4 punktid a–d	Artikli 2 lõike 1 punkt e ja artikkel 9
Artikli 4 punkt e	Artikli 11 lõige 1
Artikkel 5	Artikli 2 lõike 1 punkt k
Artikkel 6	Artikkel 8
Artikli 7 esimene lõik	Artikli 2 lõike 1 punkt r
Artikli 7 teine lõik	Artikli 2 lõike 1 punkt s ja artikli 35 lõige 3
Artikli 7 kolmas lõik	Artikli 35 lõige 2
–	Artikkel 7
–	Artikkel 10
–	Artikli 11 lõiked 2–5
–	Artikkel 12
–	Artikli 13 lõiked 4, 5 ja 6
–	Artikkel 14
–	Artikkel 15
Artikkel 8	Artikli 16 lõike 1 punkt b
Artikkel 9	Artikkel 5
Artikkel 10	Artikkel 16
Artikkel 11	Artikkel 6
Artikli 12 lõige 1	Artikkel 69
Artikli 12 lõige 2	Artikli 13 lõiked 1, 2 ja 3
Artikli 13 lõige 1	Artikli 16 lõike 1 punkt b ja artikli 17 lõige 1
Artikli 13 lõige 2	Artikli 16 lõike 2 sissejuhatav lause

Määrus (EL) nr 439/2010	Käesolev määrus
Artikkel 14	Artikli 16 lõike 2 punktid e ja i
–	Artikli 16 lõige 1, välja arvatud punkt b
–	Artikli 16 lõige 2 välja arvatud punktid e ja i
–	Artikli 16 lõiked 3 ja 4
–	Artikli 17 lõiked 2–5
Artikkel 15	Artikli 2 lõike 1 punkt l ja artikli 19 lõiked 2, 3 ja 5
Artikkel 16	Artikli 19 lõiked 1, 2 ja 3
–	Artikli 19 lõiked 4, 6, 7 ja 8
Artikkel 17	Artikkel 20
Artikkel 18	Artikkel 18
Artikkel 19	Artikkel 24
Artikkel 20	Artikkel 25
Artikkel 21	Artikkel 26
–	Artikkel 21
–	Artikkel 22
–	Artikkel 23
Artikkel 22	Artikkel 27
Artikkel 23	Artikkel 28
–	Artikkel 23
–	Artikkel 29
–	Artikli 30 lõiked 2–6
–	Artikkel 31
–	Artikkel 32
Artikkel 24	Artikkel 39
Artikkel 25	Artikkel 40
Artikkel 26	Artikkel 43
Artikkel 27	Artikkel 44
Artikkel 28	Artikkel 44
Artikkel 29	Artikkel 41
Artikkel 30	Artikkel 46
Artikkel 31	Artikkel 47
–	Artikkel 48
–	Artikkel 49
–	Artikkel 51
Artikkel 32	–
Artikkel 33	Artikkel 52

Määrus (EL) nr 439/2010	Käesolev määrus
Artikkel 34	Artikkel 53
Artikkel 35	Artikkel 54
Artikkel 36	Artikkel 55
Artikkel 37	Artikli 56 lõige 1
–	Artikli 56 lõige 2
–	Artikkel 57
–	Artikkel 58
Artikkel 38	Artikkel 60
Artikkel 39	Artikkel 61
Artikkel 40	Artikkel 59
Artikkel 41	Artikkel 62
Artikli 42 lõiked 1–3	Artikli 63 lõiked 1–4
Artikli 42 lõige 4	Artikli 30 lõige 1
Artikkel 43	Artikkel 65
Artikkel 44	Artikkel 64
Artikkel 45	Artikkel 66
Artikkel 46	Artikkel 70
Artikkel 47	Artikkel 67
Artikkel 48	Artikkel 33
Artikli 49 lõige 1	Artikkel 34
Artikli 49 lõige 2	Artikli 35 lõige 1
–	Artikli 35 lõiked 4, 5 ja 6
Artikli 50 esimene lõik	Artikkel 38
Artikli 50 teine lõik	–
Artikkel 51	Artikkel 50
Artikkel 52	Artikkel 37
Artikkel 53	Artikkel 68
–	Artikkel 67
Artikkel 54	–
–	Artikkel 71
–	Artikkel 72
Artikkel 55	Artikkel 73